

ŽIVA ZAJEDNICA

www.zivazajednica.de

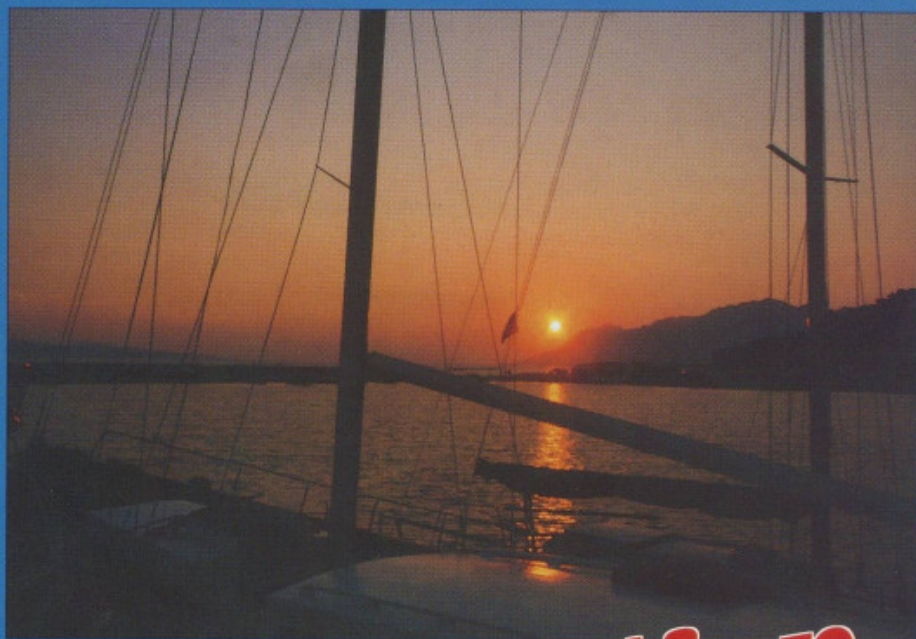
LEBENDIGE GEMEINDE

D 2384 E · LIST HRVATSKIH KATOLIČKIH ZAJEDNICA

MITTEILUNGSBLATT DER KROATISCHEN KATHOLISCHEN GEMEINDEN

2,50 DM · LIPANJ-KOLOVOZ/JUNI-AUGUST 2001 · BROJ/NR. 6-8 (217)

Povratak otpisanih
Tko ukida socijalne službe?
Vjera i nečista savjest
Kriza vrednota
Ein Leben wie jedes andere
und dennoch...

besonderes Erlebnis:
Morgenauf- und untergang an der Adria in Kroatien

Sommer in Kroatien

▲ Iz Afrike nam se ponovno javila naša misionarka (na godinu dana) Marija Kilić, koja sada stanuje kod jedne afričke obitelji na selu i tek sad upoznaje pravu Afriku, s njezinom bijedom, ali i ljepotom. Marija trenutno radi u jednoj osnovnoj školi. „Svaki dan zahvalim Bogu što mi daje snagu i volju da živim s ovim divnim ljudima i mojim malim anđelima“, piše nam Marija i srdačno pozdravlja sve čitatelje našega lista.

▼ Folklorna skupina HKM Offenbach predstavlja svoju zajednicu na brojnim manifestacijama. Jedan od uspješnijih nastupa bio je i na Hesenstag-u u Dietzenbachu 26. lipnja.

Nakon mise i krizme u Minoritenkirche u Kölnu kardinal Joachim Meisner susreo se s vjernicima u crkvenom dvorištu. Mnogima je pružio ruku i kratko porazgovarao. Njegovu pozornost privukla su i djeca.

Foto: A. Batinić

▲ HKM Main-Taunus/Hochtaunus, sa sjedištem u Kelkheimu, proslavila je po prvi put svoje župno slavlje na Tijelovo 14. lipnja. Bio je to svojevrsni hodočasnički izlet. Misu je pod vedrim nebom, kod Bergkapelle u Hofheimu, predvodio i propovijedao fra Ante Marković, dušobrižnik HKM Frankfurt, a koncelebrirao je župnik fra Željko Čurković. Poslije mise su blagoslovljeni automobili i vozači, a hodočasnici su ručali i zabavili se u prekrasnoj prirodi i s pogledom na Frankfurt i okolice.

Folklorna skupina
HKD Zrinski, Wailblingen

U OVOM BROJU

5 motrište

Anto Batinić • Povratak
otpisanih

6 aktualno

Stjepan Herceg • Tko ukida
socijalne službe Caritasa?

9 vjera

Ante Vučković • Vjera i nečista
savjest

30 život

Marijan Markotić • Kriza
vrednota
Jozo Župić • Anđeo rizika

34 meditacija

Anton Tamarut • Duh Sveti
i nada

17 lebendige gemeinde

Josip Klarić • Firmung – feier-
licher Kirchenaustritt
Ein Leben wie jedes andere
und dennoch...

ŽIVA ZAJEDNICA LEBENDIGE GEMEINDE

www.zivazajednica.de

60435 Frankfurt am Main
An den Drei Steinen 42
Tel. (0 69) 95 40 48-0
Fax (0 69) 95 40 48 24
E-Mail: kroatenseelsorge@t-online.de
zivazajednica@t-online.de

Herausgeber/
Izdavač: Kroatenseelsorge in Deutschland
Verantwortlich/
Odgovara: Josip Klarić
Chefredakteur/
Glavni urednik: Anto Batinić
Redaktion/
Uredništvo: Stanka Vidačković,
Antonia Tomljanović-Brkić,
Jura Planinc, Ivek Milčec,
Jozo Sladoja, Jozo Župić
Mitarbeiter/
Suradnici: Željka Čolić, Dijana Tolić, Alen Legović,
Marko Obert, Vlatko Marić
Layout: Ljubica Markovica
Lithos +
Seitenmontage: Fotosatz Service Bauriedl
64546 Mörfelden-Walldorf
Druck: Spenglers Druckwerkstatt GmbH
64572 Büttelborn
Jahres-
bezugspreis: DM 30,- incl. Porto (s postarinom);
za ostale europske zemlje: DM 40,-
za prekomorske zemlje: DM 60,-
Bankverbindung: Konto Nr. 129072 (BLZ 500 502 01)
bei der Frankfurter Sparkasse

Idemo (li) kući?!

Evo još jednog ljeta! Proljeće nismo ni osjetili. Snijeg je ponegdje donedavno padao. A bilo je hladno i kišno. Valjda će ljeta biti ljepše. Dugo i toplo. I to – kod kuće! U samom naslovu postavljeno je i pitanje: Idemo li kući? i uzvik: Idemo kući! Poznato je da je ta kuća u međuvremenu za mnoge samo privremena kuća, kuća za odmor, kuća za mirovinu, kuća u koju se neprestano ulaže, a u kojoj se ne živi i ne stanuje. Svejedno, mislimo li na kuću u prenesenom smislu, na kuću kao zavičaj i domovinu, ili na kuću kao nastambu, u kojoj smo rođeni ili koju smo napravili.

Istinska kuća za mnoge je odavno – kuća ili stan u Njemačkoj. Zato odlazak kući u domovinu za ljetne praznike nije više nešto što se samo po sebi razumije. Naši mladi, poput mladih Nijemaca, biraju preko ljeta i druga odredišta za odmor. I za njih, pa i za starije, odmor kod kuće u domovini povezan je s mno-

štvom nesporazuma, nezadovoljstva, izdataka, pa i opasnosti. Oni ne shva-

ćaju političko stanje, groze se loših cesta, visokih cijena, slabe usluge, nekulture, smeća i prljavštine. Tako je mnogima boravak kod kuće prava muka. Ipak, treba ići kući, mislim pravoj kući. Usprkos svemu valja optimistično gledati u budućnost. Uza sve nedaće, tu je i mnoštvo lijepih stvari, kao more, ljudi, zemlja, susreti sa svojim. Kuća je magnet koji nas uvijek privlači, a tu magnetnu snagu domovinske kuće treba prenijeti na djecu i mlade. Mi nismo beskućnici.

Zato, idemo kući! Idemo na more! Idemo u svoje selo!

Ipak smo, dragi čitatelji, odlučili da ovo naše izdanje bude formalno trobroj za lipanj i dva ljetna mjeseca, koji u dijaspori slove kao „mrtva sezona“. Zato ovo naše izdanje ima više stranica i obilje zanimljiva štiva. Uvjereni smo da se njime možete obogatiti, opustiti i smiriti.

Sretan vam put (pa i povratak)!

Uredništvo

Međugorje – 20 godina

A kako Gospa izgleda?

Na blagdan sv. Ivana Krstitelja, 24. lipnja 1981., na padini brda Križevac ponad zaseoka Bijakovići kod Međugorja, Gospa se ukazala djeci: Vicki Ivanković, Ivanki Ivanković, Mirjani Dragičević, Mariji Pavlović, Ivanu Dragičeviću i Jakovu Čoli. Tada su djeca u strahu pobjegla s mjesta ukazanja. Sutradan su opet došla i Gospa im se ponovno ukazala u isto vrijeme. Kada su djeca ovu vijest priopćila župniku fra Jozi Zovki, on im nije vjerovao. Nisu im vjerovali ni njihovi roditelji. Otada je počeo fenomen koji je u cijelom svijetu poznat pod imenom: Međugorje!

Ni nevjera, ni komunistička pod-
mukla antihrvatska i antikato-
lička haranga, ni bilo što drugo, do dana
današnjega nisu uspjeli razbiti među-
gorski fenomen. Računa se da je Me-
dugorje dosad posjetilo preko 20 mi-
lijuna hodočasnika i znatiželjnika iz
cijeloga svijeta. Fra Jozo Zovko izjav-
ljuje ovih dana da je papa Ivan Pavao
II. želio posjetiti Međugorje, ali mu je
to bilo onemogućeno. A Gospa?

Kako to bude
ukazanje? Ka-
ko izgleda?

Vicka pri-
ča: „Prije nego
što dođe, bude
svjetlost tri puta, to je znak da dola-
zi. Kad dođe, bude odjevena u sivu
haljinu, ima bijeli veo, krunu od zvi-
jezda, oči plave, kosu crnu, jagodice
rumene, i na sivom oblaku, ne staje
na zemlju, za Božić dođe svaki put s
malim Isusom u naručju... Gospa je
rekla: Ono što sam započela u Fati-
mi, to ću dovršiti u Međugorju.“

A Marija Pavlović-Lunetti kaže:
„Gospa nas sve poziva na jednosti-
vost, mir i približavanje Bogu. Sva-
ki moj novi osobni susret s Gospom,
doživljam ka da je prvi i jedini.
Gospa je i moja majka i moja prija-
teljica, ali ja je doživljam i kao
kraljicu. I svaki njezin pokret, izraz,
njezine ruke, kao da vidim prvi put.
Kad me gleda, ona vidi sve u meni,
sve što je u mom srcu... Gospa nam
govori da se ne bojimo budućnosti,
da vjerujemo u budućnost.“ ■

FRANJEVAČKO
SJEMENIŠTE VISOKO

Prozori u život

Na zgradi Franjev. klas. gimnazije i sjemeništa ima 343 prozora koji su stari 100 godina. Zamjena prozora je hitna a stoji oko 400 000 DM. Kada bi svaki bivši đak dao prilog za svoj prozor – sve bi se brzo obnovilo.

Visočko sjemenište je institucija u kojoj su tisuće dječaka učinili svoje prve korake u svijet. Za njih je, kako to lijepo kaže fra Ignacije Gavran u naslovu svoje nove knjige, ono bilo „Vrata u život“. Jedan dio visočkih đaka postali su fratri i svećenici i danas služe Crkvi u Bosni i Hercegovini, Hrvatskoj, Europi i svim ostalim kontinentima, drugi se dio nalazi u različitim drugim zanimanjima diljem svijeta.

Ove godine Provincija planira zamijeniti prozore na zgradi Sjemeništa i Gimnazije u Visokom, jer su prozori stari točno 100 godina i dotrajali su: izdržali su dosad tri duga rata i tisuće đakih i inih ruku koje su ih otvarale, zatvarale, razbijale i popravljale. Budući da je gim-

nazijska zgrada velika, prozora je mnogo – točno 343. Trošak zamjene prozora bit će doista velik (oko 400 000 DM) pa Provincijalat mora moliti za financijsku pomoć.

No, kada bi svaki bivši đak ove gimnazije uzeo na sebe obvezu da financira izradu jednog prozora ili kad bi dvojica ili trojica podijelili međusobno trošak, sve bi se hitro dalo renovirati. Provincijalat poziva sve – i njih i sve ostale ljude koji cijene visočko sjemenište da pomognu u njegovoj obnovi. I danas je u Visokom 66 đaka, 15 profesora i 8 časnih sestara.

Prilozi se mogu predati u župnom uredu ili poslati izravno na račune Provincije Bosne Srebrene (s napomenom *Za Visoko*):

Zvonik u Doljanima

Slobodni smo Vas zamoliti za dobrovoljni prilog za izgradnju tornjazzvonika naše doljanske crkve. Današnja crkva, sagrađena je 1973. godine, no zbog nedostatka novca toranj se nije mogao izgraditi. Evo nakon

punih 28 godina, odlučili smo graditi taj toranj računajući na pomoć.

Rkt. župni ured
BiH – 88446 DOLJANI kod Jablanice
Tel. (036) 78 60 85
e-mail: zupa.doljani@tel.net.ba

U ime župljana zahvaljuje 43. doljanski župnik **fra Branko Malekinušić**

Povratak u Koraće

Župa Koraće jedna je od brojnih župa Bosanske Posavine (trenutno područje Republike Srpske), koja je tijekom i nakon rata 1992. godine potpuno razorena i iseljena. Potpuno su razorene župna i filijalna crkva, župna kuća, pet zavjetnih kapela i mjesno groblje.

Tek je u proljeće 2000. bio moguć početak mukotrpnog procesa povratka i obnove. Do sad je, uz pomoć inozemnih donatora, pod krov stavljeno 120 obiteljskih kuća od kojih je tek 20-ak useljeno – za stalno se vratilo 25 župljana. Volja za povratak unatoč brojnim zaprekama ipak postoji. Povratnicima kojih će ove godine biti sve više nedostaju špore-

ti, kreveti, polovna stolarija i namještaj, a sami nisu u mogućnosti to kupiti.

Glede radova na obnovi crkvenih objekata do sada su uklonjene ruševine župne crkve i osposobljen teren za gradnju nove. Prikupljenim novčanim sredstvima i do sad dobivenim donacijama napravljena je kapela (60m²) u kojoj se svake nedjelje slavi sv. misa. Obnova župne kuće je u tijeku i uz manju pomoć ubrzo bi mogla biti useljiva.

U planu je izgradnja nove župne crkve. Stoga molim za razumijevanje i pomoć, posebno za financiranje dvaju idejnih planova za crkvu jer nam je to u ovom trenutku prioritet.

Fra Ignacije GAVRAN

Vrata u život

Uz 100. obljetnicu postojanja zgrade
Franjevačke klasične gimnazije u Visokom

O povijesti, svagdanjem životu, zasluženim djelatnicima i ustanovama sjemeništa u Visokom knjigu je nedavno napisao fra Ignacije Gavran a izdalo Svjetlo riječi

BOSNA I HERCEGOVINA

devizni:

Gospodarska banka, dd Sarajevo
Konto 53371500-0000122
S.W.I.F.T. GBS ABA 22

HRVATSKA

kunski preko ZAP-a:

Franjevački samostan sv. Ilije – Zagreb
(napomena: za Visoko)
Račun: 30106-672-1583

AUSTRIJA

Die Steiermärkische Bank und Sparkasse
AG – GRAZ

Konto 1801 707843

NJEMAČKA

Bank im Bistum Essen eG
Konto 28 700 016, BLZ 360 602 95

Unaprijed hvala svima!

Unaprijed zahvaljuje i pozdravlja,

fra Vislav Krijan, župnik

Vaš prilog možete poslati na:

GOSPODARSKA BANKA
SARAJEVO FILIJALA USORA
(za Župni ured Koraće)

Broj štednog uloga:
5061110-3000448

Korespondentne banke
u Njemačkoj:

- Bayerische Landesbank,
- Girozentrale,
- Commerzbank AG,
- Deutsche Bank AG

Kontakt: Župni ured Koraće

Tel. 00385/98/34 17 05
Fax 00385/32/89 30 74

Piše:
Anto Batinić

Povratak otpisanih

*Wahrhaftigkeit und Politik wohnen selten
unter einem Dach.*
Stefan Zweig

„PDS je stranka koja je naslijedila SED, i ona vuče sa sobom nasljedstvo totalitarizma. Njihove riječi tvrdnje o preobrazbi nisu vjerodostojne, jer PDS svojim djelovanjem nije gotovo ništa učinio na obeštećenju žrtava svoje vladavine. On se naprotiv silno zauzeo za ponovnu uspostavu ili zadržavanje privilegija svoje vlastite klijentele – kadra SED-a i suradnika STASI-a. Većina njegovih članova bili su već u vrijeme DDR-a nositelji funkcija te su u nemalom broju staljiniistički obilježeni. Kandidat PDS-a za mjesto vladajućeg gradonačelnika, Gysi, vodio se u ministarstvu državne sigurnosti DDR-a kao neformalni suradnik te je teško opterećen“. To piše Konrad Weiß, u pismu kojim istupa iz stranke Savez 90/Zeleni, zbog pristanka te stranke na političku suradnju s PDS (stranka njemačkog socijalizma) u Berlinu, pa i najave suradnje na saveznoj razini.

Taj potez i SPD-a i Zelenih komentatori nazivaju grotesknim, a korijene buduće politike vide u lijevom mišljenju – sedamdesetih godina. Istodobno se za riječ javlja jedan od bivših najmoćnijih ljudi DDR-a G. Schabowski, govoreći o moćnim mehanizmima komunističkih država, o apsolutnoj vlasti kompartijskoga aparata i svemoći tajnih službi. Navodno je zauvijek raskrstio s bivšim drugovima a ni za njihove nasljednike u PDS-u nema lijepe riječi. Jedan od vodećih ljudi PDS-a čak je ovih dana opravdavao postavljanje Berlinskoga zida kao potez kojim je navodno spriječen rat velesila. Time je zapravo potpuno stao iza istočnonjemačkog marionetskog komunističkog režima i njegovih zločina, pa i iza marksističko-lenjiniističke ideologije. Predsjednik pokrajine Baden-Württemberg Teufel nato kaže da desni i lijevi ekstremisti nisu isti, ali da ih se može uspoređivati u njihovim totalitarističkim i protudemokratskim shvaćanjima.

„Deset godina nakon ujedinjenja Njemačke izvješća o mehanizmima vlasti u komunističkim državama djeluju kao priče iz jednog drugog svijeta“, piše FAZ ovih dana.

Dalo bi se mnogo toga još navoditi, ali dostatno za jedan komentar i usporedbu s trenutačnim stanjem kod nas, tj. i u Hrvatskoj i u BiH. I politička lica, i njihov rječnik, i kvaziekonomski potezi, i njihov sustav djelovanja, podsjećaju na jedno drugo vrijeme, na ono vrijeme od prije deset godina. Iz svojevršne ilegale, s povikom „ura“, na površinu ponovno izlaze otpisani, sa slavospjevima „NOB-i jugoslaven-skih naroda i narodnosti“ i samoupravnog socijalističko-komunističkog ideologiji.

Polako ali sigurno zauzimaju i učvršćuju mjesta u sadašnjem sustavu, kao da se u međuvremenu ama baš ništa nije dogodilo. Najradije bi digli ustanak i uveli revolucionarne metode. A svi koji se protive takvim metodama ponovno su na udaru. Sve zlo oni vide u posljednjih 10 godina. Pritom naravno zaboravljaju Bleiburg, Križni put, progone, nepravde, montirane političke procese, ubojstva neistomišljenika. Ni riječi kajanja niti osude zlodjela jugokomunističke diktature. Jedan od pokazatelja takvog ponašanja je i odnos prema Crkvi i crkvenim odnosno vjerskim temama. Iz ropotarnice se vade ne samo udbini dosjei nego i nekadašnji poznati antivjerski i anticrkveni rječnik i stil. Na pitanje, prijeti li nam povratak komunizma, pošteno je odgovoriti da nema povratka komunizma, jer je komunizam cijelo vrijeme bio tu, možda prikriven (a bar to otpisani znaju), i to u glavama, mentalitetu, ponašanju. O strankama koje su naslijedile bivšu KP ili SK da i ne govorimo. Mnoge odluke sadašnjih vlasti (i u Hrvatskoj i u BiH) ne da mirišu nego smrde na komunističke poteze.

„Vi ne biste smjeli tako misliti! Vi to ne biste smjeli objavljivati!“ – poručuje se izravno ili neizravno i našim autorima i našem listu. Kako bismo onda trebali misliti? Prema partijskim direktivama? I na ovo novo-staro jednoulje mora se upozoriti. Slobodu medija određuju zapadni neovisni standardi a ne stranke odnosno tajne službe.

„Crnjaši“

Fenomen radnica i radnika „na crno“ odnosno ilegalaca u Njemačkoj poprima sve veće razmjere. O tom pitanju ozbiljno razmišlja mjesna Crkva, a Komisija za migracijska pitanja Njemačke biskupske konferencije izdala je koncem svibnja pomoćnu knjižicu pod naslovom „Leben in der Illegalität in Deutschland – eine humanitäre und pastorale Herausforderung“. Radi se o muškarcima, ženama i djeci, koji zbog različitih razloga žive u ilegali, bez prava na boravak, bez „Duldunga“; dakle, oni ovdje uopće ne bi smjeli biti. Mnogi se međutim pokazuju u raznim pastoralnim prigodama, npr. pri primanju sakramenata ili kada obole, odnosno kad se nađu u teškoj socijalnoj, financijskoj ili pravnoj situaciji.

Nije to samo njemački, nego europski i svjetski problem, što pokazuju i termini za njih: „irregular migrants“, „undocumented persons“, „clandestini“, „sans-papiers“, „Illegale“, „crnjaši“... I ti ljudi imaju pravo na dušobrižništvo, tvrdi i Papa u poruci za Dan selilaca 1996. Time su oni pastoralni izazov za Crkvu, ali i socijalni i humanitarni problem.

Procjenjuje se da u Njemačkoj živi između 500 000 i milijun ilegalaca raznih vrsta: radnika, izbjeglica, kriminalaca, žrtava nasilja (žena!)... Oni su usto izloženi iskorištavanju i ucjenjivanju poslodavaca i stanodavaca, a poseban problem su zdravstvene poteškoće, trudnoća, rođenje djeteta, školovanje djece itd. Biskupi potiču posebno pastoralno osoblje da se zauzme za probleme ilegalaca, da im pomažu, da se bore za njihovo ljudsko dostojanstvo. To je evangeoski zadatak.

Da je to i veliki hrvatski problem pokazuje sve veći broj „crnjaša“ iz Hrvatske i BiH. Na tisuće njih, osobito mladih, tumara Njemačkom u potrazi za bilo kakvim poslom. To su bivši branitelji, bivše izbjeglice (osobito žene, koje čiste stanove, pa su daleko od očiju policije); to su cijele obitelji, koje „na crno“ žive gotovo posve normalno, uz stalni strah od policije i progona. A zašto su tu, glupo je i pitati. Nezaposlenost, siromaštvo i neimaština natjerali su ih, jer ionako nemaju što izgubiti. Oni koji su im kod kuće obećali stotine tisuća radnih mjesta i perspektivu dobili su izbore. Obećanje ludom radovanje – po tko zna koji put.

A. B.

Piše:
Stjepan Herceg

Tko ukida socijalne službe

Svijet će ubuduće biti obilježen selilaštvom iz najrazličitijih motiva. Njemačka priznaje da je useljenička zemlja i da joj treba mnoštvo „uvozne“ radne snage ako želi zadržati sadašnji standard. Caritas u svemu tomu zadržava staru ali zadobiva i novu ulogu savjetovanja i pomaganja migranata. Njemačka nastoji što hitnije promicati integracijsku politiku. Socijalna savjetovaništa Caritasa se ne ukidaju nego su otvorena za sve potrebite.

Tko ukida socijalne službe?

Potaknut člankom fra Ante Batinića „Tko ukida misije?“ u prošlom broju *Žive zajednice* želim odgovoriti i, na ono drugo, socijalno pitanje, koje se također u posljednjih nekoliko godina redovno postavlja, ne samo meni kao referentu u Centrali Njemačkog Caritasa, već i mnogim socijalnim radnicima, svećenicima i pastoralnim suradnicima. Štoviše čuje se da su socijalne službe Caritasa za Hrvate ukinute.

Pitanja su opravdana a prebrzi odgovori najčešće zanemaruju sve činjenice pa su pretežno netočni. Točno je da je Njemački Caritas od svojih početaka za svoju posebnu zadaću uzeo brigu o strancima. Već je utemeljitelj Njemačkog Caritasa, prelat Lorenz Werthmann, osnovao na prijelazu u 20. stoljeće savjetovaništa na meterinskom jeziku za brojne radnike iz Italije koji su u to vrijeme radili u pokrajini Baden, tik uz Švicarsku granicu. U Ruhru su se istovremeno mnogi „Ruhrske kapelani“ sa svojim župnim Caritasima brinuli za mnoge radnike iz Poljske. Kada su nakon 1955. u Njemačku počeli pristizati u sve većem broju najprije radnici a onda i njihove obitelji iz mediteranskog podneblja, Njemački je Caritas preko socijalnih savjetovaništa, u kojima rade socijalni radnici iz zemalja njihova podrijetla tim radnicima ponudio i posredovao pomoć pri snalaženju u novoj, nepoznatoj sredini. Caritas postaje odvjetnikom stranaca u javnosti, i poštujući njihovu kulturu i jezik otvarao za njih centre za međusobne susrete.

Porast doseljenja izbjeglica i tražitelja političkog azila od konca 70-ih godina potaklo je i Caritas da se intenzivnije posveti tim ljudima i proširi svoju socijalnu službu i za ljude bez domovine.

Nakon političkih promjena u istočnoj Europi povećava se dolazak Nijemaca i njihovih potomaka koji su pred više generacija napustili Njemačku, koji se kod dolaska u Njemačku susreću najčešće s istim problemima kao i izbjeglice i strani

radnici. U njihovom startu pomaže im također i Caritas putem svojih socijalnih službi.

Strani radnici, izbjeglice i doseljenici u potrazi su za životom dostojnim čovjeka, koji žele ostvariti svojim radom, u potrazi za novom domovinom, odnosno za sigurnošću pred progonom.

Njihova je zajednička sudbina što ih domicilno društvo prepoznaje kao strance. Pored mnogih problema osobnog, obiteljskog i strukovnog snalaženja često doživljavaju da kao stranci nisu dobro došli. Najzornije se to pokazalo

Prvo treba napomenuti da Njemački Caritas nikada nije niti imao socijalne službe samo za Hrvate. Premda su u njima bili zaposleni uglavnom socijalni radnici Hrvati iz Hrvatske i Bosne-Hercegovine, one su bile otvorene svim građanima iz bivše Jugoslavije pa i šire. Isto vrijedi i danas: Socijalne službe za migrante ne zovu se više prema nacionalnostima s kojima rade, ali su otvorene svim migrantima, bez obzira koje su vjere ili nacije.

kod prikupljanja potpisa protiv dvojnog državljanstva.

Iako dolaze iz različitih naroda i kultura, iako govore različite jezike i imaju različiti pravni položaj u Njemačkoj, njihovi su problemi često vrlo slični.

Ove činjenice dovele su do toga da su se pojedinačne Caritasove socijalne službe u praktičnom radu suočavale sa sličnim zadaćama. Osim toga nezbrinuti su ostajali migranti koje se nije moglo svrstati u nijednu od tri tradicionalno postojeće socijalne službe.

Zbog toga, a i zbog budućih migracijskih kretanja, odnosno useljavanja u Nje-

mačku, Njemački je Caritas već u svibnju 1994. godine izdao okvirne osnove za rad s migrantima. Utvrđivanjem zajedničkih težišta u radu tri postojeće socijalne službe treba jače povezati. Isto je tako nužno te službe povezati sa svim ostalim službama socijalne skrbi Caritasa i državnih ustanova i službi.

Pristup migranata sustavima potpore socijalne države važan je cilj politike prema migrantima. Otvorena netrpeljivost prema strancima pokazuje da uključivanje domicilnog stanovništva u dugoročni proces prihvaćanje i integracije stranaca mora postati i težište socijalnog rada.

Slika budućeg svijeta, htjeli mi ili ne, bit će obilježena selilaštvom iz najrazličitijih razloga i motiva. Nacionalne države suočavaju se globalizacijom društva i prema njoj određuju svoju migracijsku politiku. I Njemačkim političarima je to postalo jasno i upravo je u toku određivanje buduće politike prema strancima i useljenicima. Njemačka je po prvi puta službeno priznala da je zemlja useljenja i da će sljedećih godina trebati veliki broj radne snage želi li zadržati postojeći standard.

Istovremeno je postalo jasno da stvaranje društva u društvu odnosno paralelnog društva vodi u napetosti. Zato je prva i najvažnija zadaća integracija stranaca. Suživot domaćeg pučanstva s migrantima obostrani je izazov. Na tome će se provjeravati demokratičnost društva, jer kako kaže Papa Ivan Pavao II: „Gotovo je nezamislivo djelotvornije mjerilo istinskog demokratskog ustroja moderne nacije od njezina odnosa prema migrantima.“

Caritasa?

Aktualni izazovi Caritasova socijalnog rada s migrantima

Socijalni rad s migrantima suočava se danas u odnosu na ranije s novim uvjetima: Većina stranih radnika ostat će trajno u Saveznoj Republici Njemačkoj.

Trajno živjeti kao stranac u „tudoj“ državi dovodi do specifičnih problema na područjima izobrazbe, psiho-fizičkog zdravlja, u međugeneracijskim komunikacijama, u shvaćanju određenih normi i vrijednosti.

Sloboda kretanja omogućuje radnicima i njihovim obiteljima iz Europske unije slobodno doseljavanje, rad i povratak. Posljedica ove slobode kretanja je stalno seljenje. Iako je Njemačka 1973. godine zatvorila granice za radnu snagu iz zemalja izvan Europske unije, mnogim je odredbama, već prema potrebi, pojedinim zvanjima bio omogućen dolazak u Njemačku (medicinske sestre, ugostiteljski djelatnici, stručnjaci za informatiku...).

Zbog navedenoga socijalna savjetodajstva Caritasa moraju i nadalje pomagati doseljenicima kod početnih poteškoća snalaženja u novoj sredini i kod povratka u matične zemlje odnosno seljenje u treće zemlje.

Rat u Hrvatskoj i Bosni-Hercegovini jasno je pokazao da ljudi bježe tamo gdje im je najsigurnije, gdje imaju svoju rodbinu i gdje će im se najbolje pomoći. Isto vrijedi i za ljude koji svoje domovine napuštaju zbog bijede i nezaposlenosti, bilo da traže posao kao sezonski radnici, s oročnim ugovorima ili pod ugovorima stranih poduzeća. Socijalni problemi ne nastaju samo kod prihvaćanja izbjeglica već i kod kratkoročnih radnih odnosa, tako da i tim ljudima treba pomoć. Caritas ne smije zaboraviti ni one migrante koji u Njemačkoj žive bez ikakvog bora-višnog statusa. Za državne institucije ti ljudi ne postoje pa su najčešće izloženi najgrubljem iskorištavanju. Njemačka država do sada nije provodila integraci-onu politiku. To se odrazuje na svim po-ljima: Premalo je osobnih kontakata između domaćeg pučanstva i migranata, kao i između migranata raznih narodno-

Susreti HAS-a, udruge hrvatskih studenata i akademika u Njemačkoj, zoran su primjer integracije i prve i druge generacije hrvatskih iseljenika. Oni stručno i mjerodavno raspravljaju o općim hrvatsko-europ-skim odnosima te o stanju duha hrvatskih iseljenika u Njemačkoj. Tako je bilo i na ovogodišnjem Susretu u Marienheide.

sti. To dovodi do pomanjkanja razumije-vanja jednih za druge. Nasiljem prema slabijima posebno su ugroženi stranci.

Najvažniji društveno-politički zada-tak će ubuduće biti osiguranje društ-venog mira putem partnerskog suživota između domicilnog stanovništva i mi-granata. Ovo se neće moći postići nare-dbama, već će do toga doći jedino uvažavanjem potreba jednih i drugih, te trudom da se svakoj skupini pomogne u

Među ovih 1500 stručnjaka radi i 100 socijalnih radnika i psihologa Hrvata. Njihov broj se u posljednjih nekoliko godina nije smanjivao. Naprotiv u timovima iz kojih su kolegice ili kolege odlazile u mirovinu, namještalo se novu stručnu snagu. Polako dolaze i stručnjaci iz druge i treće generacije Hrvata koji su svoju socijalizaciju i svoju izobrazbu stekli u Njemačkoj.

ostvarenju svojega prava i onoga što joj je za život potrebno.

U ovaj proces Caritas je uključio sve svoje postojeće stručne službe kao što su savjetodajstva za opća i životna pitanja, odgojna savjetodajstva, psihološka savje-tovališta, savjetodajstva za majke i trud-nice itd. Do sada su ta savjetodajstva bila usmjerena pretežno njemačkom pučan-stvu. Uбудuće se i ona moraju posvetiti i savjetovanju i radu s migrantima. Uvjet za to je da imaju osoblje kojem su poznati problemi migranata, kulturne po-sebnosti jedne ili više skupina kao i jezik, preduvjet za svako sporazumijevanje.

Cilj je Caritasa da se u ovaj proces integracije i rada s migrantima uključe i sve druge službe kao što su župni Cari-tasi te niz dragovoljnih službi u okvirima Caritasa i mjesne Crkve. Tu svakako treba spomenuti Katoličke misije za pojedine nacionalne i jezične grupe koje uz pastoralni rad u užem smislu te riječi već godinama surađuju sa socijalnim službama kad se radi o socijalnim pita-njima i problemima.

Zbog velikog broja migranata raznih nacionalnosti i jezika Caritas nije u stanju zaposliti socijalne radnike i ostale struč-njake za svaku pojedinu naciju. Zato je potrebno da postojeće službe budu soli-darne, da partnerski surađuju, da se pove-zuju, nadopunjuju i obogaćuju. Niti jedan Caritas ne bi smio odbiti čovjeka koji traži određenu pomoć, već bi morao pot-ražiti mogućnost kako mu pomoći. Tek onda kad se iscrpe sve mogućnosti treba potražiti pomoć unutar stručnih službi za migrante. To iziskuje dodatne napore i timski rad u kojem mora postojati kom-petencija za određene grupe i probleme.

To znači da socijalni radnik nije više „Katica za sve“ već pomaže ondje gdje je najkompetentniji. Nemaju svi jednako iskustvo; netko se specijalizirao za pra-vnu problematiku, netko zna više o mi-rovinama a treći je opet bolji na psihoso-cijalnom području.

Što ove promjene znače za Hrvate u Njemačkoj?

Da se vratimo prvom pitanju: „Uki-daju li se socijalne službe Caritasa za Hrvate?“ Odgovor može biti potvrđan i niječan. Prvo treba napomenuti da Nje-mački Caritas nikada nije niti imao soci-jalne službe samo za Hrvate. Premda su u njima bili zaposleni uglavnom socijal-ni radnici Hrvati iz Hrvatske i Bosne-Hercegovine, one su bile otvorene svim građanima iz bivše Jugoslavije pa i šire. ►

Pred socijalne djelatnike Caritasa u Njemačkoj postavljaju se posve nova pitanja i drugačiji socijalni problemi u susretu s hrvatskom mladež, rođenom i odraslom u ovoj zemlji. Na slici: skupina mladih HKM Hamburg na ovogodišnjem Susretu mladih u Offenbachu

► Isto vrijedi i danas: Socijalne službe za migrante ne zovu se više prema nacionalnostima s kojima rade, ali su otvorene svim migrantima, bez obzira koje su vjere ili nacije. Jedini je kriterij da im one mogu pomoći. U tim službama diljem Njemačke radi više od 1500 socijalnih radnika, pedagoga i psihologa različitih nacionalnosti. U timovima postoji kompetencija za razna područja i govori se mnogim jezicima.

Među ovih 1500 stručnjaka radi i 100 socijalnih radnika i psihologa Hrvata. Njihov broj se u posljednjih nekoliko godina nije smanjivao. Naprotiv u timovima iz kojih su kolegice ili kolege odlazile u mirovinu, namještalo se novu stručnu snagu. Polako dolaze i stručnjaci iz druge i treće generacije Hrvata koji su svoju socijalizaciju i svoju izobrazbu stekli u Njemačkoj. Idućih će godina njihov broj najvjerojatnije porasti u svim područjima socijalne skrbi unutar i izvan Caritasa.

I u centrali Njemačkog Caritasa došlo je do prestrukturiranja rada. Referat kojemu je povjerena koordinacija socijalne službe za migrante zove se „Referat za migraciju i integraciju“. Ne postoji više tzv. „Nacionalni referenti“, što ne znači da se zanemaruju kultura, jezik i potrebe pojedinih nacionalnih grupa. Dapače, referenti pokrivaju više područja. Iz navedenoga je jasno da se socijalne službe ne ukidaju već se prilagođavaju novim potrebama. Teško je naime socijalnom radniku koji je svoju socijalizaciju i svoju izobrazbu prošao u

Hrvatskoj ili Bosni-Hercegovini a sada, već u poodmaklim godinama, mora raditi s mladima koji su rođeni i odrasli u Njemačkoj. Pitanje je koju kulturu i jezik bi on morao poznavati kad se zna da djeca treće i daljnjih generacija više ne govore Hrvatski i gotovo ne poznaju domovinu svojih roditelja.

Svi zajedno, roditelji, socijalni radnici i pastoralni djelatnici moraju raditi na tome da se mladi Hrvati integriraju u

Iz navedenoga je jasno da se socijalne službe ne ukidaju već se prilagođavaju novim potrebama. Svi zajedno, roditelji, socijalni radnici i pastoralni djelatnici moraju raditi na tome da se mladi Hrvati integriraju u njemačko društvo i da ne ostaju samo promatrači u kreiranju politike i društva u kojem će trajno živjeti.

njemačko društvo i da ne ostaju samo promatrači u kreiranju politike i društva u kojem će trajno živjeti.

Istovremeno će u okvirima Caritasa i nadalje biti pružana pomoć prvoj generaciji migranata, koji su svoje zdravlje i svoj život uložili na dobrobit ovog društva i svojih obitelji.

Socijalni radnici Caritasa bili su s njima posljednjih 35 godina i dobro su im poznati problemi s kojima su se oni u svojem mukotrpnom radu susretali.

Ti ljudi i nadalje očekuju da im socijalni radnik bude odvjetnikom, da im

pomogne u svim njihovim problemima. Tako im se često obraćaju s raznoraznim prijevodima, zahtjevima za mirovine, pisanjem različitih žalbi i tužbi...

Treba otvoreno reći da su se svim tim stvarima socijalni radnici bavili jer na terenu najčešće nije bilo nikoga drugoga tko bi razumio sve probleme odnosno propise i zakone. Da nije bilo te i takove pomoći, mnogi bi ostali prikraćeni svojih prava.

U međuvremenu gotovo u svim mjestima postoje službeni prevodioci, većina ljudi ima osiguranje u slučaju pravnih problema ili su članovi sindikata koji im pomažu kod svih problema vezanih za rad. Pomažu im i njihova djeca, koja izvanredno govore njemački jezik i poznaju strukture društva i uprave. Mnogi su naučili rješavati svoje probleme ili im pomažu prijatelji i rođaci.

Rad stručne migracijske socijalne službe postaje složeniji i raznolikiji. Njezini su zadaci sljedeći:

- Odvjetništvo za migrante na pojedinim razinama: unutar Caritasa i Crkve, politički i društveno.
- Orijentacijska pomoć prije svega za novopridošle u snalaženju u stranoj sredini.
- Poticanje vlastite inicijative kod migranata, kako bi oni sami preko svojih udruga mogli zastupati svoja prava i interese.
- Poticanje daljnje izobrazbe i spremnosti za izobrazbu (npr. tečajevi njemačkog jezika).
- Posredovanje i upućivanje migranata drugim stručnim službama koje će im moći pomoći.
- Obavijesti i savjetovanja drugih stručnih službi i ustanova o općim pitanjima migracija.
- Suradnja s dušobrižništvom za strance.
- Savjetovanje o povratku.
- Njegovanje kontakata sa zemljama podrijetla migranata.
- Rad s domaćim pučanstvom, kako bi ga se senzibiliziralo i otvorilo za susret s migrantima i njihovim životnim položajem. Usmjerena javna djelatnost u različitim područjima, prije svega u školi i ustanovama za izobrazbu odraslih.
- Poticanje susreta i suživota među migrantima različitog nacionalnog i kulturnog porijekla.
- Suradnja s dragovoljnim suradnicima i slobodnim inicijativama, koje pridonose uspjehu integracijskog procesa.
- Poticati, pratiti i podržavati migracijski rad u župnim zajednicama (župno vijeće, Caritasovi odbori itd.).

Vjera i nečista savjest

Čista savjest je najčešće uspavana savjest. Pred Bogom je savjest uvijek nečista. S porastom zloće raste nijemost savjesti a s porastom dobrote njezina osjetljivost. Savjest treba odgajati. Svaki grijeh je grijeh protiv Boga: nijedan ga izgovor ne opravdava.

Postoji jedno krivo, ali u svijesti mnogih koji se smatraju istinskim katolicima, duboko ukorijenjeno uvjerenje o čistoj i nečistoj savjesti. Mnogi, naime smatraju kako je čista savjest ures dobrog vjernika i kako je ponekad sasvim dovoljno reći: „Moja je savjest čista!“ pa da ta rečenica vrijedi gotovo kao zakletva i potvrda vlastite bezgrešnosti. No, ne treba mnogo pa da opazimo kako je čista savjest najčešće uspavana savjest. Valjalo bi znati prema kome i prema čemu mjerimo čistoću ili nečistoću savjesti. Ukoliko je mjerimo prema drugima ili prema nekim svojim privatnim kriterijima, možda je onda i možemo vidjeti čistom, ali ako je stavimo u odnos prema Bogu, stvari se stubokom mijenjaju. Pred Bogom moja je savjest uvijek nečista. I ne samo to, nego je dobro da je tako i čak je misao kako pred Bogom nikada nisam u pravu blažena misao, kako to veli danski filozof Kierkegaard.

Krhkost savjesti

Ljudska je savjest najosjetljiviji organ duha. Kao i sve što je osjetljivo, tako je i savjest vrlo krhka. Lomljiva je toliko da ju je relativno lako ušutkati i učiniti nijemom.

Mi u svom prosječnom kršćanstvu olako povjerujemo kako je savjest glas koji ne da mira i kako nas naša savjest progoni nakon počinjenog zla. U stvarnosti, savjest tako reagira samo ako je mi ne prisilimo na šutnju. Sva nesreća je u tome što mi savjest možemo ušutkati. Ona može zanimati, prestati govoriti, povući se pred našim opravdanjima i izgovorima. Kad je jednom ušutkamo, ona se teško javlja i mi onda lako nijemu savjest zamijenimo mirnom. Umjesto da priznamo sebi kako smo je ušutkali mi se busamo u prsa da nam je čista. I tako ne samo da se zavaravamo, nego sami sebi sprječavamo izlaz iz lažne čistoće savjesti.

Nije lako pogledati u lice svojim pogreškama, svom zlu, svojim grijesima. Apostol Ivan misli kako je već i samo izricanje da nemamo grijeha samozavaravanje. Znači li to da nismo i ne možemo biti bez grijeha? Pogledamo li malo oko sebe primijetiti ćemo kako su ljudi što su bolji to svjesniji svojih grijeha. Vrijedi i obratno. Što su gori to im je savjest

mirnija. Znači li to da s porastom naše zloće raste i nijemost savjesti a s porastom dobrote da raste njezina osjetljivost? Da, upravo tako. Jer što je više zla to se savjest teže javlja i to je veća razina tolerancije zla. Što je duša dulje u ozračju zla to ga manje primjećuje i to joj manje smeta. I obratno. Što se duša više trudi oko dobra to je svjesnija koliko se više treba truditi. Što je bliže Bogu to bolje vidi svoje nedostatke. Ovdje razumijemo kako to da najveći zločinci neprestano ponavljaju da se ne osjećaju krivim, da im je savjest mirna, a da sveci, s druge strane, neprestano vide svoju grešnost.

Istinski odnos s Bogom počinje u trenutku spoznaje sebe pred Bogom, u trenutku u kojem, uviđajući svoj grijeh, otkrivam da je Božja ljubav veća od našeg srca. Nečista savjest nije znak udaljenosti od Boga, nego znak da smo obasjani njegovim svjetlom.

Nijema savjest je gruba, nepokretljiva savjest. Stoga je sasvim razumljivo da savjest valja odgajati. Odgajati savjest znači nadasve učiniti je osjetljivom. Kako se savjest čini osjetljivom? Najprije vježbanjem sućuti. Sućut je početak senzibiliziranja savjesti.

Naravno, sve ovisi u kojem i čijem svjetlu promatram svoj život. Promatram li se u svjetlu Oca, vidim nepremostivu razliku njegove svetosti i moje grešnosti. Prvo snažnije iskustvo susreta s Bogom u pravilu je otvaranje očiju za svoju grešnost a Božju svetost. To se dogodilo Petru pri njegovom prvom susretu s Kristom i to se ponavlja u svim sličnim susretima.

Uspoređujem li se, međutim, s drugima, automatski gledam tude mane a svoje kreposti, što će reći da sam slijep za svoje mane i za tude kreposti. Tako se kod široko otvorenih očiju može biti slijep. Stoga u kršćanstvu vrijedi pravilo da se ne uspoređujemo s drugima, nego da sami sebe promatramo u svjetlu Evandjelja, pred Bogom.

Ispit savjesti

Promatrati sebe pred Bogom znači ispitivati svoju savjest. No, i ovdje je moguće pobjeći iz svjetla u tamu. I to se, unutar kršćanstva, događa najčešće na dva načina: lažnim samookrivljivanjem i lažnim samoopravdanjem.

U prvom slučaju je riječ o navodnom priznanju sebe kao grešnika, ali bez ikakvog uvida u vlastiti grijeh. To su oni koji za sebe vele da su grešnici, jer svi mi eto griješimo, da su sagriješili sve, jer čovjek ne može otvoriti usta a da ne sagriješi. Naravno, lako je priznati svoju grešnost,

ako je smjestim u onu općeljudsku. Tuda grešnost ne opravdava moju. Moj grijeh je uvijek grijeh protiv Boga. Svaki grijeh je grijeh protiv Boga. Tek kada se otkrijem kao grešnik pred Bogom, otvara mi se i mogućnost oslobođenja od grijeha.

U drugom slučaju je riječ o bijegu od odgovornosti za svoje grijehe. Umjesto da se usudim pogledati samom sebi u lice tražim izgovore za svoje grijehe, tražim opravdanja misleći kako je dovoljno pozvati se na ljutnju, preopterećenost i tome slično pa da sa sebe skinem teret grijeha. Bijeg u izgovore bijeg je sa svjetla. Spoznati svoj grijeh znači spoznati kako ga nijedan izgovor ne opravdava.

U oba slučaja riječ je o nepovjerenju u Boga. Razumjeti kako Bog nije sudac, nego Otac, kako ne optužuje nego opravdava, kako ne osuđuje, nego ljubi znači razumjeti Oca o kojem je govorio Krist. Samo ljubav vidi grijeh i ne osuđuje grešnika i samo ljubav želi skinuti teret grijeha, jer vidi onog tko je opterećen. Bogu nije stalo do naših grijeha. Njemu je stalo do nas i do istine, do toga da mi sebe vidimo u istini.

Istinski odnos s Bogom počinje u trenutku spoznaje sebe pred Bogom, u trenutku u kojem, uviđajući svoj grijeh, otkrivam da je Božja ljubav veća od našeg srca. Nečista savjest nije znak udaljenosti od Boga, nego znak da smo obasjani njegovim svjetlom. ■

MARIENHEIDE – 33. SUSRET HRVATSKOG
AKADEMSKOG SAVEZA

Komunikacija

Trodnevni seminar s temom: „Komunikacija i interakcija Hrvatske s Europom – na političkoj, ekonomskoj i kulturnoj razini“. Mladi predavači i stručna predavanja. Kulturni prilozi na visokoj razini. Oko sedamdesetak sudionika i gostiju.

U mjestu Marienheide kod Kölna održan je od 1. do 4. lipnja 33. SUSRET Hrvatskog akademskog saveza (HAS) Njemačke. Glavna tema ovogodišnjeg tradicionalnog duhovskog SUSRETA hrvatskih studenata i akademika bila je: „Komunikacija i interakcija Hrvatske s Europom – na političkoj, ekonomskoj i kulturnoj razini“. Doktorand ekonomije i djelatnik Njemačke burze Michael König (1970.) iz Frankfurta održao je prvo predavanje na njemačkom jeziku pod nazivom: „Promjene političkog i ekonomskog sustava u Hrvatskoj“. U tom predavanju ukazao je na najvažnije političke (demokratizacija, oslobodilački rat, stvaranje hrvatske države) i ekonomske (put u tržišnu ekonomiju, privatizacija, stabiliziranje financijskog sustava) promjene u Hrvatskoj u posljednjih deset godina. On je na kraju izložio 10 teza za budućnost Hrvatske: smanjiti državnu kvotu, razviti stečajne, otvoriti se direktnim inozemnim ulaganjima, usmjeriti se na snažne industrije, nova ekonomija, izgraditi infrastrukturu, pojačati trgovinu sa susjednim zemljama, ukloniti korupciju i suzbijati birokraciju, učinkovitiji pravni i sudski sustav, pojačati pristup euroatlanskim integracijama.

Inozemna ulaganja u Hrvatsku

Drugo predavanje održao je dipl. ing. Marijo Čičak, zastupnik Daimler Chryslera pri EU u Bruxellesu, s naslovom:

Marijana Kelava iz Berlina diplomirala je prošle godine „ekonomsku komunikaciju“, tj. uzajamne veze između marketinga, strategije i menadžmenta. Tema njezina diplomskog rada bila je:

„Identitätsorientierte Markenführung anhand der Beispiele Madonna und Marlene Dietrich“. Marijana radi u reklamnoj agenciji Jung von Matt u Berlinu, a na Susret dolazi godinama.

Marija Bilandžić iz Kölna (sa sestrom Dubravkom) izabrana je za novu predsjednicu HAS-a

„Uvjeti za ulaganje globalnih kompanija u Hrvatsku“. Ukratko je iznio gledište jedne velike kompanije za ulaganje u Hrvatsku i razloge takvog ulaganja.

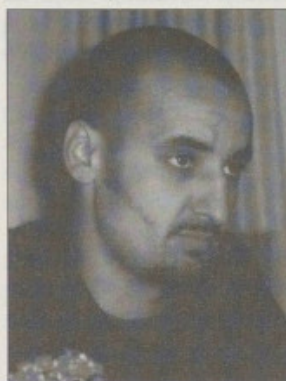

Mario Čičak, predstavnik Daimler Chryslera pri EU u Bruxellesu, naširoko je izložio uvjete velikih inozemnih kompanija za ulaganja u Hrvatsku

Michael König doktorand ekonomije i djelatnik Njemačke burze iz Frankfurta, održao je predavanje o promjeni političkog i ekonomskog sustava u Hrvatskoj

Hrvoje Osvadić iz Osijeka, organizator FAK-a

(festivala književnosti) i suosnivač DPKM-a (Društvo za promicanje književnosti na novim medijima) predstavio je te projekte i njihov način djelovanja.

Mirela Dukić iz Berlina sudjeluje već godinama

na duhovskom Susretu HAS-a. Ove godine završila je medicinu a na se da će posao dobiti u Münchenu. U bavorskoj metropoli planira s Markom Obadovićem pokrenuti rad HAS-a među hrvatskim studentima i akademika.

Hrvatske s Europom

ba, kvalificirana domaća radna snaga, razvijena infrastruktura, snaga tržišta). Također je ukazao na prednosti (WTO, ugovor u pridruživanju EU, slobodne trgovinske zone), ali i na slabosti ulaganja u Hrvatsku (nestabilnost u široj regiji, labav bankarski sustav, malo tržište, skupa radna snaga, korupcija i povlaštena privreda). Izravna ulaganja u Hrvatsku omogućuju mir, demokracija i ekonomske reforme.

FAK i Jurićevi filmovi

Treće predavanje imao je književni i filmski producent Hrvoje Osvadić iz Osijeka, koji je izložio temu s naslovom: „FAK i DPKM: samoorganiziranje kulture u Hrvatskoj“. On je govorio o osiječkom festivalu književnosti (FAK), koji je prvi put priređen prošle godine, te o Društvu za promicanje književnosti na novim medijima (DPKM). FAK je književna manifestacija u kojoj se publici predstavljaju uglavnom mladi književnici tako što uživo čitaju svoje tekstove. Dosad je održan u Osijeku, Zagrebu i Uljaniku. Projekt DPKM tehnički je predstavio Ivica Lozina iz Kölna. Radi se naime u najnovijem književnom djelu Krešimira Pintarića „Commedia“, koje je zasad objavljeno na CD, uz glazbu i umjentičke odgovarajuće fotografije. To

Mladi filmski redatelj Zvonimir Jurić (prvi zdesna) prikazao je svoju filmsku trilogiju o Osijeku i govorio o svojim filmovima i stanju filmske

umjetnosti u Hrvatskoj. Ivica Lozina (u sredini) kompjuterski je predstavio elektroničko izdanje knjige „Commedia“ Krešimira Pintarića. Kristijan Tušek (lijevo), bivši predsjednik HAS-a, ostaje u upravi i posvećuje se dovršetku studija.

je jedno od prvih takvih elektronskih književnih izdanja, a moći će se pozvati i s interneta te nabaviti kao CD i tiskano izdanje. Zvijezda večernjeg programa Susreta bio je redatelj Zvonimir Jurić iz Osijeka. U dvije večeri prikazana je njegova filmska dokumentarna i igrana trilogija o Osijeku. Osobitu pozornost privukao je film „Tvrdra“, koji je nagrađen i na motovunskom filmskom festivalu. I Jurić, i Osvadić, i Lozina, odgovarali su na brojna pitanja sudionika o aktualnom stanju u hrvatskoj filmskoj i književnoj proizvodnji. Osvadić je predstavio i zbornik „FAKat“, koji su priredili Kruno Lokar i Nenad Rizvanović, a koji donosi neke književne tekstove sudionika FAK-a.

Sva predavanja bila su stručno i ozbiljno pripremljena, a zanimanje slušatelja za sve teme bilo je iznad očekivanja.

Ovogodišnji Susret otvorio je predsjednik HAS-a Kristijan Tušek, a pozdravne riječi uputili su ga Zdenka Weber, savjetnica za kulturu u hrvatskom veleposlanstvu u Berlinu, i dr. Peter Leibenguth, upravitelj Europske građanske akademije (ESta), koja je sponzor Susreta.

Tradicionalnu duhovsku misu slavio je fra Anto Batinić. Za novu predsjednicu HAS-a izabrana je Marija Bilandžić iz Kölna. Susret će se svakako organizirati i sljedeće godine, a u radu ovogodišnjega sudjelovalo je sedamdesetak sudionika i gostiju. ■

Zastoj u vremenu

Među najvažnije stvari u našem životu spada naše vrijeme. Moje vrijeme je moj život. Kaži mi kako provodiš vrijeme pa ću ti reći tko si. Kaži mi što ispunja tvoje vrijeme, a ja ću ti reći što ispunja tvoje srce. Mi nismo tek od danas, ali upravo danas, u životnim uvjetima u kojima se nalazimo, mi smo suputnici vremena, koje su nam drugi predodredili, ili smo menadžeri vremena, koje mi planiramo i kojim raspolazemo.

U prvom slučaju nam drugi uzimaju dah, u drugom slučaju prijetimo mu da ćemo ga sami uzeti, zarobljeni svojom vlastitom prividnom moći i

pritisnuti prevelikim pritiskom da sami budemo gospodari svoga vremena.

Dan Gospodnji međutim kaže: Ti svoje vrijeme nemaš sam od sebe, prekini posao, pusti da trenuci tvoga vremena budu prazan kalež, u kojemu ti se sam može darovati onaj, od kojeg imaš sve svoje vrijeme. Daj mu svoje vrijeme da tako spoznaš, da vrijeme dolazi od njega. Samo ta svetkovina vremena, koje je za Gospodina prekinuto i izdvojeno, nadilazi vremenski pritisak i strah od vremena. Molitva je prekinuto i preobraženo vrijeme, vrijeme koje je po svome početku nanovo začeto.

U svakoj bi molitvi trebao odjeknuti taj „zastoj“ u vremenu, koji prekida naš užurbani, sebični i iscrpljujući osjećaj vremena: Bog je opet tu – i tako sam i ja sam konačno opet tu, nanovo sam tu – i sve je tu novo.

Bog me je već pogledao, prije nego što sam ja na nj uputio pogled. Odbacujem mnoge ovisnosti i sluganstva te mu velim: Ti si moj Gospodin, budi moj Gospodin! Znam da si me pozvao imenom, da sam okružen Tvojim imenom, neka se sveti ime tvoje. Iskačem iz kliješta vremena i primam ga nanovo u „prekidu“ molitve iz njegova izvora, od samoga živoga Gospodina.

Klaus Hemmerle

● **Berlin** – U velikoj dvorani HKM 12. svibnja svečano je proslavljen Majčin dan što su ga zajednički proslavili djeca i mladi Hrvatske dopunske škole i Hrvatske katoličke misije. Pod naslovom „Dragim majkama darujemo ljubav i ljubav“, djeca i mladi, ispunjeni radošću i zahvalnošću, tom su priredbom riječju, glazbom i plesom iskazali svoju veliku ljubav prema majkama. Pozdravne riječi roditeljima, posebice majkama, djelatnicima Hrvatske škole na čelu s gosp. Pavom Kovačevićem, predstavnicima veleposlanstva Republike Hrvatske u Berlinu gosp. Držislavu Škelji i gdi Dragici Župarić uputio je župnik fra Jozo Župić. Prisutnima se obratio i koordinator Hrvatske dopunske škole gosp. Pavo Kovačević. Tada su djeca i mladi, animirani voditeljima programa Danijelom Divić i Ivicom Vrdoljakom, izveli bogat program protkan recitacijama, pjevanjem, sviranjem, zagonetkama, igrokazima, plesom i narodnim kolom. Posebice su se dojmi li dramatizacija povjestice „Kameni svatovi“ Augusta Šenoe što su je izveli učenici viših razreda HDŠ i kolo „Slavonija“ u izvedbi folklorne grupe HKM.

Po završetku kulturnog dijela programa, za ples u dvorani svirala je grupa „Generacija“. Treba čestitati svima koji su sudjelovali u programu, a i izreći zahvalnost na uloženoj trudi djelatnicima HKŠ: Jagici, Heleni, Davorki, Vlasti, Boženi te s. Fabioli Bobaš i gospođi Mirjani Begić iz HKM.

Na desatom ekumenskom susretu koji je održan na Uzašašće u St. Marien Liebfraun-Kreuzberg, sudjelovali su i mladi HKM predvođeni Christinom Orlović koji su pjevali nakon propovijedi evangeličkog biskupa Wolfganga Hubera. Hrvatsku vjerničku zajednicu kod službe Božje među dvadesetak kršćanskih zajednica predstavljao je fra Jozo Župić.

U misijskoj dvorani od 25.–27. svibnja bila je izložba slika Karmen Limić, slikarice iz Splita. Izložbu je otvorila Ozana Ramljak, voditeljica programa „Trenutak spoznaje“ na Hrvatskoj televiziji u Zagrebu. Na izložbi je predstavljeno 17 djela, tehnikom ulja na drvu. U ime veleposlanstva RH u Berlinu riječi pohvale Misiji izrekao je vršitelj dužnosti veleposlanika gosp. Žarko Plevnik. Na otvorenju je bila prisutna i tajnica za kulturu u veleposlanstvu gđa. dr. Zdenka Weber. Glazbene točke odsvirali su na gitarama braća Mario i Anton Raić. Hrvatske udruge u Berlinu svečano su proslavile Dan državnosti 26. svibnja na stadionu u Berlin-Steglitz.

Dr. Nena Pogačić predaje apostolskom nunciju dr. Giovanni Layolu na dar umjetničku sliku u crkvi sv. Klementa u Berlinu

Pred prepunom crkvom sv. Klementa u Berlinu misno slavlje na blagdan sv. Ante 13. lipnja predvodio je apostolski nuncij dr. Giovanni Lajolo. S njim su slavili prelat Georg Walf, mons. dr. Nacke, fra Jozo Župić i fra Ante Bilokapić, a fra Radoslav Tolić za vrijeme cijele svete mise ispovijedao je Božji narod. Nakon riječi dobrodošlice fra Jozo Župića, voditelja HKM u Berlinu, apostolski nuncij je zahvalio na pozdravu dobrodošlice. Izrazio je žaljenje što nije ovladao lijepim hrvatskim jezikom, ali se nada da će ga vjernici razumjeti na njemačkom jeziku, jer je i za njega to drugi jezik, „jezik našega rada tj. jezik dnevnoga kruha i kao takav dragocijen i cijenjen“.

Sv. Ante očigledno je svetac kojemu je velika radost što može pomoći onima koji mu se s povjerenjem utječu.

Misa je slavljena na njemačkom, hrvatskom i latinskom jeziku. Pjevao je crkveni zbor pod vodstvom s. Fabiole. Blagoslov ljljana i djece obavio je fra Jozo. Na kraju mise dr. Nena Pogačić u ime vjerničke zajednice predala je apostolskom nunciju umjetničku sliku splitske slikarice Karmen Polić. Apostolski nuncij zahvalio se vjerničkoj zajednici na pažnji i ljubavi koja mu je iskazana, a tada je oduševljeno progovorio o svom velikom prijatelju Hrvatu pok. nunciju Josipu Uhaču i o velikoj ljubavi prema Hrvatima pape Ivana Pavla II. iskazanoj na poseban način u njegovim pohodima Hrvatskoj. Nakon sv. mise vjerničko mnoštvo sastalo se s nuncijem u velikoj misijskoj dvorani. Svakome je pružio ruku. Sa svakim je popričao. Svakoga blagoslovio. Posebno je bio razdragan zbog velikog mnoštva djece koja su se okupila oko njega kao oko sv. Ante. Fra Jozo je časnim velikodostojnicima darovao antologiju hrvatske poezije 20. stoljeća na njemačkom jeziku koju je priredio Manfred Jähnichen, a nosi naslov „Das Schlangen Hemd des Windes“. **Jozo Župić**

● **Marienthal** – Na sunčanom i najljepšem dijelu Taunusa, u trokutu između Mainza, Koblenza i Frankfurta, čiji su brežuljci zasađeni vinovom lozom između kojih protječe rijeka Rajna, nalazi se Marienthal, jedno od najstrijih marijanskih svetišta u Njemačkoj.

Na Duhovski ponedjeljak, 4. lipnja, u „Zelenoj katedrali“ koja se nalazi u sjeni gotičke crkve Gospe od žalosti, po oblačnom i hladnom vremenu, okupilo se više od dvije tisuće hrvatskih hodočasnika iz hrvatskih katoličkih misija: Darmstadta, Frankfurta, Giessena, Hanau, Kelkheima, Koblenza, Offenbacha, Mainza, Rüsselsheima, Wetzlara i Wiesbadena. S hodočasnica su došli svećenici i časne sestre franjevke koje rade u hrvatskim katoličkim misijama i u biskupskom ordinarijatu u Mainzu.

Prije euharistijskog slavlja, koje je predvodio delegat fra Josip Klarić, u kojemu je sumislo šesnaest svećenika, pobožnost križnog puta predvodio je fra Petar Vučemilo, dok su ostali svećenici ispovijedali.

Zborno pjevanje predvodila je s. Pavlimira Šimunović. U propovijedi, fra Josip je rekao: „Pojedinci, obitelji i narodi putuju prostorom i vremenom. Na tom ih putovanju vodi Blažena Djevica Marija k Isusu. On je mir i sigurnost ljudi, Crkve i svijeta“.

Kulturno-zabavni dio programa odvijao se u Rheingoldhalle u Eltvilleu kojega je najavio fra Josip Bebić, a vodio je fra Ante Marković. U programu su sudjelovala djeca, mladi i odrasli iz misija Frankfurt, Kelkheim i Mainz.

Ivana Marijan i Ivona Jonjić iz HKM Frankfurt, koje su osvojile prvo, odnosno drugo mjesto na Dječjem festivalu u Kelkheimu s pjesmama „Kao rijeka“ i „Jutro donosi kraj“, izazvale su buran pljesak publike. To su isto učinile i odrasle djevojke iz Mainza svojom pjesmom „Pokraj bistra izvora“ i frankfurtska fol-

klorna grupa koja je izvela medimursko kolo „Pisana nedilja“, uz pratnju misijskog tamburaškog orkestra.

Prije nego je popularni pjevač Mate Bulić započeo svoj višesatni program u kojemu su se nalazile zabavne i rodoljubne pjesme od Vukovara do Mostara, fra Josip Bebić je započeo pjesmu, a narod prihvatio: „Večeras me dobri ljudi nemojte ništa pitati“.

Povijest Gospina svetišta u Marienthalu započela je u 14. stoljeću. Tu se u 15. stoljeću spominje prva samostanska tiskara u svijetu; šesta na njemačkom teritoriju, a sedma u Europi. U 17. stoljeću svetištem su upravljali isusovci, a od 1873. vode ga franjevci tirinške provincije, sa sjedištem u Fuldi. **Fra Berislav Nikić**

● **Göppingen** – Skupina vjernika HKM Göppingen, sa svojim svećenikom fra Stipom Nosićem i pastoralnim suradnikom Brankom Galićem provela je ugodne dane od 27. 4. do 1. 5. 2001. u samostanu na prekrasnom otoku Košljunu. To je već drugi put da vjernici naše Misije zaborave životne brige i radne trke i da u ovoj predivnoj oazi mira i molitve obnove svoj duh i rasterete svoje tijelo.

Bogata je i dugotrajna povijest toga čudesno lijepog otočića, koji je udaljen pet minuta plovidbe brodom od gradića Punta na otoku Krku. Na otok su došli benediktinci u 12. stoljeću, a nakon njih 1447. braća Frankopani su doveli franjevce. Samostanski muzej nam najviše govori o bujnom životu otoka, običajima, velikanima, vjeri i snazi primorskog duha. U njemu se čuva papinska bula,

razni ugovori, glazbena baština, Hrvojev misal, narodna nošnja, dukati, više od 100 inkunabula (prvotisak), brojne slike, brodske makete, zbirke školjaka, puževa i spužvi. Posebno treba izdvojiti izložena djela fra Ambroza Testena i vrlo vrijedan Ptolomejev atlas iz 1511. godine. U košljunskom šumarku, gdje ima više od 300 vrsta viših biljaka, nalazi se i Perićev Križni put. Tu je i grob Katarine Frankopan, koja je izrazila želju da se pokopa „u zemlji svoga oca“.

U predivnom ambijentu, s mladim novacima hercegovačke franjevačke provincije, imale su i ribe prigodu čuti gangu u večernjim satima, a stari fratri su uživali gledati, prvi put u svojem životu, kako i ženske igraju na balote i kako su uspješno pobijedile svoje muževе. Naše vjernike posebno je oduševio glazbeni umjetnik fra Ivo Peran, koji svojom vitalnošću žari franjevačkim i glazbenim duhom. ■

● **Sindelfingen** – U HKM u Sindelfingen održan je 7.–10. lipnja mali tečaj kursiljo – prvi puta na tlu Njemačke u organizaciji jedne Misije. Voditelj tečaja vlč. Andrija Vrane vodio ga je zajedno sa suradnicima – ekipom laika iz domovine u kojoj su sudjelovali: dipl. ing. Eugen Draškić, Đana-Marija Boban i Sanja Valentić. Mali tečaj pohađalo je 30-ak sudionika, a teme su bile protkane vjerom, sakramentima i osobom Isusa Krista.

Iskustva sudionika su dirljiva: zajedništvo u župi (misiji) zbog ljudi iz različitih krajeva domovine intenzivnije se ostvaruje i produbljuje. Probudena je veća zauzetost za bližnje kroz svjedoče-

nja suradnika. Poseban naglasak stavljen je na sakrament euharistije, a svim polaznicima tečaja pružena je mogućnost obavljanja ispovijedi. Rad u grupama iza predavanja odisao je iskrenim razgovorima i izmjenom iskustava, a želje su sudionika da se ovakvi susreti nastave. Mali je tečaj zaključen misom u nedjelju na blagdan Presvetog Trojstva.

Blagoslov motornih vozila, vozača i putnika prije odlaska na godišnji odmor u Sindelfingenu bio je na prvu nedjelju u srpnju (1. 7.). Svečanu misu u crkvi Presvetog Trojstva, predvodio je delegat hrvatskih svećenika u Njemačkoj fra Josip Klarić. ■

● **Hildesheim** – Hodočasnici iz hrvatskih katoličkih misija Sjeverne regije hodočastili su na Duhovski ponedjeljak, 4. lipnja, u Hildesheim i svečano proslavili Majku Crkve u prekrasnoj katedrali u Hildesheimu. Od 11.30 sati vjernici su pristupali sakramentu pomirenja. Fra Radoslav Tolić predvodio je križni put a svetu misu u 13 sati predvodio je i propovijedao fra Jozo Župić.

Kulturno-zabavni program izveden je u Parkhotelu Berghölzchen. Nastupila je grupa „Stella Band“ iz Zagreba. Glavni organizator programa bio je vlč. Ante Kutleša iz HKM Braunschweig koji je zahvalio svim misionarima i njihovim suradnicima na podršci oko vrlo uspješnog hodočašća. U ime Generalnog konzulata RH u Hamburgu riječi zahvale svim misionarima i njihovim suradnicima koji rade za dobrobit našega čovjeka izrekao je konzul gosp. Marko Šimat. ■

„Nedjelja, 29. travanj, u HKM Offenbach, kao i svaka druga, a ipak različita, za 20 naših prvopričesnika. Oni su se dugo pripremali za taj dan, iščekujući sakramentalni susret s Isusom. Na svetoj misi okupilo se mnoštvo vjernika, roditelja, rodbine i prijatelja, kako bi uveličali prvopričesničko slavlje“. To su riječi Žakline Knežević iz Offenbacha, koja nam je poslala kratku vijest i fotografiju prvopričesnika, te koja pritom zahvaljuje pastoralnom osoblju Misije na uspješnoj pripremi i organizaciji prvopričesničkog slavlja.

● **Singen** – Dana 27. 5. 2001. godine održano je tradicionalno hodočašće Majci Božjoj u Birnau. U prelijepoj baroknoj crkvi i ovaj put okupio se veliki broj vjernika iz HKM Singen – Konstanz kao i iz okolnih misija. Po 29. puta Hrvati su došli moliti i zahvaliti Majci Božjoj. Sve-tu misu je vodio fra Miljenko Šteko iz Zagreba. Na početku misnog slavlja fra Stipe Biško, domaćin ovog hodočašća, osvrnuo se na početke hodočašćenja u Birnau.

je usmjeren za oživljavanje povratka na Plehan.

Izložbu je kao i do sada pripremio prof. dr. Vjekoslav Jarak, veliki poznavatelj umjetnosti i hrvatskih umjetnika.

Svoje izvanredne kontakte u umjetničkim krugovima on nesebično stavlja na raspolaganje našoj udruzi.

Profesor Jarak je održao laudatio na otvorenju ove izložbe u kojemu je naglasio da Francina Dolenc potječe iz takvog

vanjem „Minimalno-invazivna kirurgija – modna pojava ili kirurgija budućnosti?“ na hrvatskom jeziku. Prof. Baća je rođen u Pelješcu, a studij medicine završio je u Rijeci. 1976. počeo je rad kao asistent na kirurgiji u Frankfurtu, da bi 1983. habilitirao u Heidelbergu. U 1992. postaje šef kirurgije u centralnoj bolnici Bremen-Ost.

Već više od pet godina prof. Baća se kao stručnjak bavi tzv. minimalno-invazivnom kirurgijom MIK, a 1996. kao prvi u Njemačkoj izvršio je zahvat uz pomoć robota AESOP iz Amerike – uz široku pozornost javnosti i medija. MIK je način operativnog zahvata kod kojeg ne trebaju – kao prije – veliki rezovi, nego se npr. trbušnoj šupljini instrumentima pristupa kroz nekoliko sitnih rupa uz očuvanje integriteta trbušne stijenke.

Unatoč problemima koji se pri ovoj vrsti operativnog zahvata javljaju glede složene i skupe tehničke opreme, zahtjeve edukacije stručnjaka i financiranja zahvata, prednosti i razvoj te tehnike, koji omogućuju brzo ozdravljenje uz minimalno oštećenje pacijenta, tako su jasni da je prof. Baća siguran: Budućnost će opravdati pozitivna nadanja u MIK. Naime, pojave kao što je tzv. teleprezentacija, gdje operater ne mora biti osobno prisutan, nego instrukcije daje preko interneta, a drugi kirurg ili robot (!) ih izvodi, nisu vizija budućnosti, to je sadašnjost, zaključuje prof. Baća.

Iako se tijekom prezentacije – laici-ma inače nedostupnih – snimki operacija i čovječje unutrašnjice čulo pokoje „Ajme meni – ko to more gledat“, predavanje je prihvaćeno velikom pozornošću, znatiželjom i – dugim pljeskom. Slušatelji su se, kao i u prijašnjim prigodama, pokazali jako zahvalni što je govornik žrtvovao svoje dragocjeno vrijeme i nadaju se skorom nastavku niza predavanja.

● **Lüdenschied** – U ovoj zajednici je tradicionalnom postala proslava ivanjskog proštenja, koje je ujedno i župna svečanost. Uoči i na sam blagdan sv. Ivana Krstitelja, 23. i 24. lipnja, župa slavi tog velikog proroka i Isusova preteču, sjećajući se dakako Podmilačja kod Jajca, poznatog svetišta sv. Ive u Bosni. Stoga je ovogodišnju proslavu predvodio fra Jozo Marinčić, župnik u Docu kod Travnika. U nedjelju je održana procesija sa zavjetnom slikom kipa sv. Ive iz Podmilačja, a misa je slavljenja u crkvi sv. Josipa i Medarda. Pjevao je crkveni zbor iz HKM Bochum. Slavlje je popodne nastavljeno

Francina Dolenc, slikar, Ruža Mijić, socijalna radnica i članica „Bosnien Forum“-a, Bernd Strobel, voditelj „Bosnien Forum“-a, dr. Vjekoslav Jarak, suorganizator izložbe

Cijelo bogoslužje je svojim pjevanjem i sviranjem uljepšao i pratio misijski pjevački zbor pod ravnanjem pastoralne suradnice Dinke Galić. Poslije svete mise, podnevnog odmora i ručka (u prirodi na deki), održana je svibanjska pobožnost Majci Božjoj s blagoslovom Presvetim oltarskim sakramentom i posebnom molitvom za djecu, obitelji i vozače.

Jubilarno trideseto hodočašće u Birnau najavljeno je za 26. 5. 2002. godine.

U organizaciji „Bosnien-Forum“-a iz Singena, od 24. 4. do 3. 5., otvorena je deseta, jubilara izložba hrvatskih slikara. Ovaj put se svojim slikama i keramikama predstavio Francina Dolenc iz Zagreba. Dolenc je rođen 1930. u Hlebinama. Studirao je na Akademiji primijenjenih umjetnosti u Zagrebu, na kojoj ostaje raditi kao profesor još četiri godine (do 1960.). Nakon toga djeluje kao slobodni umjetnik.

Inače ove izložbe su se pokazale vrlo djelotvornim, jer se zarada od prodanih umjetnina dijeli na principu: pola umjetniku pola „Bosnien-Forum“-u za humanitarne svrhe.

Prihod od ove izložbe kao i većina aktivnosti Foruma u zadnje dvije godine

područja u Hrvatskoj u kojemu je na jedan poseban način razvijen osjećaj za slikarstvo.

Ovom izložbom je još jedanput dostojanstveno predstavljen dio hrvatske kulture i umjetnosti.

Josip Mijić

● **Bremen** – Hrvati u Bremenu se svake subote sastaju u crkvenim prostorijama Kolping-Haus. Osim druženja uz jelo i piće, koje je ovaj put za sve opskrbio župnik vlč. Ivan Čalušić, kroz proteklih nekoliko mjeseci prilikom susreta održana su razna predavanja duhovnog, društveno-povijesnog, kulturnog ili prirodno-znanstvenog sadržaja.

Vlč. Đuro Zrakić, autor knjige, „Svi me vole, samo tata ne“, govorio je o ljubavi i braku, dok je sestra Bernardica iz Splita predstavila svoj rad s narkomanima. No, i Hrvati iz Bremena i okolice su pridonijeli programu, govoreći npr. o hrvatskoj dijaspori jučer-danas-sutra (dr. med dent Ivo Bokan), ili o povijesti Hrvata u BiH i Hrvatskoj (dr. med Anto Drgalić).

U subotu, 7. 4., skup je obogatio prof. dr. med Ivo Baća multimedijalnim pred-

Na „Kalvariji“ u Fatimi: hodočasnici misija Neuss, Wuppertal i Köln

u dvorištu tvrtke „Deumer“, gdje je bila pozornica te razni štandovi s jelom i pićem. Nastupili su folkloristi KUD-a Croatia i KUD-a „Bila vila“. Dobit od tombole i prodaje jela i pića namijenjena je za izgradnju i obnovu svetišta u Podmilačju te župne crkve u Docu. ■

● **Bochum, Dortmund, Essen, Lüdenscheid** – Svaki pravi susret usređuje ljude. To vrijedi možda najviše za mlade i za djecu. To je iskustvo koje stječemo već desetljećima mi hrvatski svećenici i pastoralni suradnici i suradnice iz hrvatskih katoličkih župa Bochuma, Dortmunda, Essena i Lüdenscheida na našoj četverodnevnoj posebnoj pripremi naših prvopričesnika u Elkausenu kod Wissena. Već preko dvadeset godina ove hrvatske župe organiziraju četverodnevnu prvopričesnu pripremu u vrijeme uskrasnih ferija čime se stječe lijepo i vrijedno iskustvo koje se ni čime drugim ne može nadomjestiti. Ponajprije djeca se susretnu iz raznih župa i ostanu

zajedno četiri dana, upoznaju se, prijatelje i prošire svoj životni vidokrug. Ohrabre se u većoj skupini hrvatske djece i steknu malo i ponosa što pripadaju našoj Crkvi i narodu. Gube kompleks manje vrijednosti s obzirom na svoju okolinu u kojoj žive i ponašaju se samostalnije, samosvjesnije u životu. U četverodnevnom programu djeca dožive više toga nego za četiri mjeseca pohađanja prvopričesne pouke. Osim ponavljanja prvopričesnog vjeronaučnog gradiva, djeca nauče mnoge nove stvari, dožive se zajedno za stolom, u igri, u natjecanju, u molitvi i na misi. Za većinu njih je to prvi odlazak iz roditeljske kuće i prvi zajednički boravak s vršnjacima izvan obitelji. Djeca se dožive na šetnji kroz šumu, u prirodi. Kao i svaki put tako i sada mnogi sudionici su uzeli adrese i telefonske brojeve jedni od drugih te nakon susreta u Elkausenu održavaju i njeguju sklopljeno prijateljstvo. Ovakve prvopričesne pripreme s djecom iz više župa je vrlo vrijedno iskustvo u našem pastoralu i samo se može preporučiti i drugima. **Branko Šimović**

● **Neuss** – Zanimljivo hodočašće u poznata svetišta u dalekom Portugalu i Španjolskoj poduzeli su pastoralni djelatnici i vjernici misija Neuss, Wuppertal i Köln. Voditelji hodočašća bili su fra Miroslav Modrić i fra Ante Maleš. Tom prilikom 88 hodočasnika su u dva autobusa pohodili Fatimu, Santiago de Compostellu i Lourdes. Opširnu reportažu o tim svetištima s fotografijama donosimo u našem sljedećem broju. ■

● **Freising** – Kao što je tog predivnog sunčanog dana u Freisingu sjalo sunce, tako radosno su sijala i lica naših prvopričesnika koji su te nedjelje, 13. svibnja, prvi puta pristupili Stolu Gospodnjem. Oni su toga dana okupili čitavu misijsku zajednicu u Isusov vinograd, ujedinili je u jedno Tijelo Kristovo, te svojim molitvama, prinosom darova i pjesmom razveselili srca svojih roditelja, prijatelja, rodbine i čitave zajednice. Bili su, kao što je u propovijedi naš župnik fra Josip rekao, kao cvijeće u Gospinom vrtu, vijenac Kristov, ponos a i nada čitave zajednice. Njihove majke nisu za „svoj dan“ – Majčin dan, mogle dobiti ljepši dar i čestitku od ovoga koju su im darovala njihova djeca – a to je primanje sakramenta prve pričesti. A sve druge gospode i majke, koje su toga dana bile nazočne prvopričesničkom slavlju, bile su ugodno iznenađene dobivši za tu prigodu ruže. Misija je za tu prigodu naručila stotinjak ruža koje su na koncu sv. mise djevojke podijelile majkama.

A naši maleni, naši prvopričesnici bili su marljivi na vjeronauku, redovni na svetim misama, privrženi svojoj hrvatskoj zajednici a nadamo se da će Ana, Anto, Dario, Juliane i Marijo to i dalje ostati i slijediti Isusov put.

Slavlje je nastavljeno i kod obiteljskih stolova. ■

Prvopričesnički vikend HKM Dortmund, Bochum i Lüdenscheid

DOLORES GRMAČA

Izgubljena između

*Ukočenost tijela raste
Duša se savija pod teretom ispraznosti
Kap koju si nadolio prelila je
Ruke pune gorčine.
Izgubljena u zemlji Između
Tebe i sebe
Krikovi ne mogu osloboditi
Nit koja vodi iz labirinta biografije
U klupku sna zamršena iluzijama
Strah od vlastite riječi
I čudnih osjećaja
Ne mogu nas naći
Krivi početak možda je dobar kraj
Treperenje utrobe ne prestaje
Odluke ne spasavaju
Ne mogu ostati Ovdje
Ne ide mi se Tamo
Najteže je biti Nigdje*

Osmijeh ironije

*Šum valova sna
Zarobljava vrijeme
Kao raspuknute stijene
U modrozelenom moru
Nemir teče
Tvojim venama
I nudi ironiju
Starimo u oblacima iluzija
Gorak osmijeh ironije
Od bola do beskrajja čežnje
Daleke i teške
Kao hridina nasred
Oceana sjećanja
Gorda oporost i spremnost na igru
Skriva plam krhke duše
Nudi varavi surogat istine
Tek sjaj u vlažnu oku
Otkriva dubinu koja odzvanja
Pjevom delfina*

Prijevara cvijeća

*Kroz prijevaru cvijeća
Nema oblika krila
Pete otpadaju
Prizemljenost raste
U tvom oku
Korak bez sna
Ukočio je darovanu iskru istine
Nema puta
Od okrutne riječi
Do bljeska blizine
Prijevara izgorjenih svijeta*

Krikovi čežnje

*Dok mijenjaš mjesto
čamca na vodi
cvijetu koji si darovao
narasle su bodlje.
Latice purpurne
Nose vjetrovi sjeverni
Zajedno s prahom
Tek ostaje trag
U otvorenu dlanu
U duši nijemi krikovi čežnje
Riječi ne prelaze granicu slobode
Pletu okove
Između svjetla i tmine
Nemir postaje olujan
Magle u očima bez sjaja
Smjeraju drugoj obali
Traže Tebe*

Izlaz postoji

*Već odavno ne padaju kiše.
Nebo se zatvorilo
nad glavama tvrdokornim,
nad srcima ispucalim.
Pustinja
vazda ostaje ista.
Izvući se ispod plavog beskrajja
ili ostati u pepelu?
Isto je.
Izlaz postoji –
skriven u Tvojim
ruci
zatvorenoj.
Ključ koji ju otvara
izgubljen je.
U srcu.*

Suze hladnoće

*Samoća bezimnih grana
Zima rastočila koru
Prodire u srž
Nikada više proljeća
Zyjezdice kristala kao suze hladnoće
Slažu se u nisku od bisera
Odsjaj ljepote teži dnu
Zbunjena vedrina raspršuje se
Obavija prozirni omotač
I svijetli tisućama nada
Koje zasljepljuju oči*

Krošnja djetinjstva

*S prvim toplim zrakama
Tvoje ruke satkane od krhkosti i vjetra
Prolistaju i propupaju nježnošću
Tvoja topla, žalosna krošnja
Čuva tajne djetinjstva
Umjesto majčina uvijek zauzeta krila
Primaš nemire i suze
Samoća već odavno postala
Jedina sigurnost
Nada crta rub čekanja*

Okamenjena ljepota

*Kamioni zabluda jure u Nepovrat,
U meni neizrecivo ništa.
Nijema nemoć u pogledu
Na promrzlu pticu.
Pupoljci ruža
Zagrljeni srebrnastim okovima.
Magleni veo
Osvaja cijelu dolinu.
Crne ispružene grane
Vape za milost.
Okamenjena ljepota
Ne misli na svebojne valove.
U srcu širi se milina
Potajna.*

Brief des Delegaten

Firmlinge der KKM Nürnberg
mit ihren Seelsorgern
und Bischof Dr. Mile Bogović
aus dem Bistum Gospić-Senj, Kroatien

Firmung – feierlicher Kirchenaustritt

*Liebe Leserinnen und Leser
der Lebendigen Gemeinde,*

auch wenn vor uns die wohlverdienten Sommerferien und hinter uns das anstrengende Schuljahr und die nicht einfache pastorale Arbeit mit den Kindern, Jugendlichen und Erwachsenen in unseren Gemeinden liegen, so können und möchten wir auch in den Ferien nicht die Gedanken über unsere Arbeit mit den Jugendlichen abwenden. In lebendiger Erinnerung sind uns die diesjährigen Firmungen der Mädchen und Jungen in unseren Missionen und ihre Begeisterung bei der Vorbereitung auf die besonders feierliche Spendung des Sakraments der Firmung mit den Bischöfen aus der Heimat oder den Bischöfen aus der deutschen Ortskirche.

Wir sind uns leider der Tatsache bewusst, dass ein großer Teil dieser Jungen und Mädchen nach der Firmung ihren Kontakt mit uns, der Mission und dem sonntäglichen Gottesdienst abbrechen wird. Das macht uns traurig und wir fragen uns warum? Warum diese große Mühe und Sorge, wenn letztenendes die Früchte klein sind. Es ist schwer, auf diese Frage eine befriedigende Antwort zu geben. Die Ursachen sind vielfältig. Aber eines ist sicher: Das größte Problem ist unser Glaube, der Glaube und das Glaubenszeugnis von uns Erwachsenen und die mangelhafte Sorge der gesamten Kirchengemeinde. Für viele ist der Glaube und die Kirchenzugehörigkeit Privatsache, Tradition, ein gelegentliches Ereignis. Wie anders soll man ansonsten verstehen, dass nur 10 bis 20% der katholischen Gläubigen ihren Glauben praktiziert?

Die Kirche, und das heißt wir Gläubigen, müssen unseren Glauben, unser Leben und unsere Verkündigung überdenken.

Die Tatsache, dass uns die Jugendlichen nach der Firmung verlassen, ist nicht in erster Linie auf eine schlechte Vorbereitung auf das Sakrament der Firmung zurückzuführen, sondern mitunter auch auf unser mangelndes Vertrauen in junge Menschen, unsere mangelhafte Achtung der Jugendlichen und ein unzureichendes Einbinden letzterer in das Leben der Kirchengemeinde.

Diese Jugendlichen müssten in das gesamte Leben der Pfarr-(Missions-)gemeinde eingebunden werden, natürlich ihren jeweiligen Fähigkeiten entsprechend.

Für diese jungen Menschen muss Platz gefunden werden in liturgischen, biblischen, karitativen, Gebets- und anderen Gruppen, und eben auf diese Weise wird es ihnen möglich sein, das Sakrament der Firmung in der Kirchengemeinde praktisch anzuwenden.

Junge Menschen wollen niemandes Objekt sein, sie wollen vielmehr selbst Subjekt sein, sie wollen ernstgenommen und angenommen werden. Sie möchten nicht nur konsumieren, sondern selber produktiv sein.

Wenn wir sie nach der Firmung sich selbst überlassen, kann die Firmung, wie bereits jemand formulierte, für sie zum „feierlichen Kirchenaustritt“ werden.

Damit dieses nicht passiert, muss das bereits erwähnte unternommen werden: Die Jugendlichen müssen im Leben der Kirchengemeinde engagiert werden und es muss ihnen gestattet werden, dass sie

selbst kreatives Subjekt werden bei der Gestaltung des pastoralen Lebens in der Mission bzw. in der Kirchengemeinde.

Die Katecheten und Katechetinnen, die sie für das Sakrament der Firmung vorbereitet haben, müssen sie auch weiterhin begleiten auf ihrem Glaubensweg und in ihrem religiösen Leben.

Das Erlebnis des Geistes Gottes und seine Erfahrung darf nicht nur ein persönliches Erlebnis bleiben, hier ist eine Kommunikation über den Glauben auf breiterer Basis nötig. Erforderlich ist eine Kommunikation über den Glauben zwischen Firmling und Katechet, zwischen Firmling und Missionsgemeinde.

Wenn diese Kommunikation funktioniert, so ist zu erwarten, dass die gefirmten Jugendlichen in ihrem Glauben wachsen und erwachsen werden können, mit voller Verantwortung bei der Weitergabe ihres Glaubens.

Junge Menschen benötigen Hilfe beim Entdecken religiöser Dimensionen im Leben. Deshalb tragen die Katecheten und alle Mitglieder der Kirchengemeinde große Verantwortung.

Wir sind gerufen, in unserem alltäglichen Leben und Arbeiten vom Geist zu leben, jeder an seinem Platz. Mit unserem religiösen und geistigen Leben können wir die Jugendlichen für ihren Einsatz in der Kirchengemeinde begeistern und ihnen helfen, mündige Christen zu werden. Als Katecheten sollten wir unsererseits alles tun, damit die Firmung für die Firmlinge nicht zum „feierlichen Kirchenaustritt“ wird!

Ihr

P. Josip Klarić, Delegat

Ein Leben wie jedes andere

Mit freundlicher Genehmigung des Autors Duško Žegarac aus dem Buch „Mit Koffern voller Träume (Ältere Migrantinnen und Migranten erzählen, Brandes & Apsel, Frankfurt 2001) veröffentlichen wir ein Interview unter dem Titel, „Ein Leben wie jedes andere und dennoch...“. S.65 – 68.

Ich heiße Petar Rošić und bin 62 Jahre alt. Meine Frau heißt Ana. Wir stammen aus dem Dorf Domaljevac. Das ist ein Dorf an der Save im kroatischen Teil Bosniens, d.h. wir sind Kroaten aus Bosnien. Wir haben vier Kinder, die, außer einem Sohn, auch hier in Deutschland leben. Heute sind wir beide in Rente. Ihr wollt wissen, wie alles gekommen ist. Nun gut.

Also, eines Tages 1970 wurde in unserer Gemeinde eine Erhebung gemacht, wer alles nach Deutschland oder Österreich arbeiten gehen wolle, und ich habe mich in diese Liste eintragen lassen. Warum ich mich so entschieden habe? Nun, ich war mit dem Regime in meiner Heimat nicht einverstanden. Wir Bauern hatten es schwer. Die Preise für unsere Produkte waren zu niedrig und die Abgaben sehr hoch. Zudem war es in diesem Jahr zu einer großen Überschwemmung gekommen. Die Stimmung der Leute war bedrückt.

Zuerst wurden wir ärztlich untersucht, und wer bestanden hatte, wurde aufgefordert, an einem Vorbereitungskurs teilzunehmen. Ein wenig Deutsch- und einige Maurerkenntnisse wurden uns beigebracht. Nach diesem Kurs wurde uns die Destination bekanntgegeben. Von den 73 aus unserer Gemeinde, die nach Deutschland wollten, sollten 14 Männer und 8 Frauen nach Berlin. Wieso 73? Also, es gab eine Quote für jede Gemeinde, und unsere war recht groß, die Gemeinde meine ich.

Am 16. Juni 1970 war es dann so weit. Der Abschied fiel mir schwer, ich mußte ja meine Familie, d.h. meine Frau und die vier Kinder, zurücklassen. Wir fuhren nach Banja Luka. Dort wurde der Zug zusammengestellt. Im Zug waren wir dann an die 800 Leute. Über Zagreb ging es nach München. Nach einer ruhelosen Nacht waren wir dann in Deutschland. Es war der 17. Juni 1970.

In München erwartete uns ein Deutscher und einer von unserem jugoslawischen Arbeitsamt. Wir wurden in Gruppen aufgeteilt, je nach Reiseziel. Die Gruppe „Berlin“ zählte 153 Leute. Wir wurden zum Flughafen gebracht und flogen nach Berlin. Das war für viele

sehr aufregend. Auch für mich. Tja, und um vier Uhr nachmittags waren wir schon in Berlin. Dort wartete bereits der Dolmetscher, und wir wurden getrennt, nach Männlein und Weiblein. Mit Bussen fuhren wir dann nach unserem künftigen Zuhause.

Rote Übergardinen an der Berliner Mauer

Mein Zuhause war ein großes Gebäude in der Nähe der Mauer. Jeder bekam einen Haustür- und einen Zimmerschlüssel. In den Zimmern waren wir zu dritt, zu viert oder zu sechst. Ich war in einem Sechsmannzimmer. Da waren drei Etagenbetten und Kleiderschränke und ein Tisch, so ähnlich wie bei der Armee. Unsere Fensterfront guckte zur Mauer, und so konnten wir 'überschauen. Das sollten wir aber möglichst nicht tun. An den Fenstern waren Gardinen, dursichtige Gardinen, und diese sollten immer zugezogen bleiben. Abends und über Nacht mußten wir auch die Übergardinen zuziehen. Diese waren rot. Wir munkelten, das sei wegen denen da drüben. Manchmal haben wir hinter den Gardinen nach drüben gelugt. Wir waren halt neugierig. Manchmal hörten wir auch Schüsse.

Jeweils zwei Stockwerke hatten eine Küche. Diese war ziemlich groß. Da waren zwanzig Kochstellen, einige Spülen und ein großer Tisch. Fünfzig Personen konnten da essen. In den Zimmern durften wir nämlich nicht essen. Wegen der Sauberkeit. Ach ja. Die Zimmer wurden von den Putzfrauen saubergehalten, und die Bettwäsche wurde alle vierzehn Tage gewechselt.

Wie gesagt, ich hatte eine „Ausbildung“ für eine Baustelle bekommen. Also kam ich auch in eine Baufirma. Es war die Firma „Fred Buchmann“, eine Straßenbaufirma. Die Situation in der Firma war gut. Wie Zucker. Jeder bekam zwei Arbeitsanzüge und 100 Mark Vorschuß. Am ersten Tag nach der Ankunft mußten wir nicht arbeiten. Der Dolmetscher führte uns durch die nähere Umgebung unseres Zuhauses und zeigte uns den Weg zur Baustelle. Eine Woche

lang begleitete er uns dahin, danach gingen wir alleine.

Ein Verwandter von mir und ich arbeiteten zunächst im Lager. Wir mußten Bohlen sortieren und stempeln. Nach einer Woche wurden wir einer Baukolonne zugewiesen. Unser Polier hieß Klaus. War ein guter Mensch, ein guter Polier. Er sorgte dafür, dass wir auch zu essen hatten. Wir schrieben auf, was wir brauchten, dann kam der Dolmetscher und übersetzte das. Überhaupt war in der ersten Zeit der Dolmetscher immer in der Nähe.

Die Arbeit war nicht schwer, und wir haben gut verdient. Ach ja, da war auch ein Paul. Paul war Rentner und arbeitete, um seine Rente aufzubessern. Der kannte sich in meiner Heimat ganz gut aus. War dort während des Krieges Soldat gewesen, kannte viele Ortschaften, die auch ich kannte. Konnte auch ein paar Brocken kroatisch sprechen. Mit ihm war es unterhaltsam. Der Polier war, wie gesagt, auch gut. Manchmal lud er uns sogar zu sich nach Hause. Auch seine Frau war gastfreundlich. Einmal, als er mich in meinem Zuhause besuchte, sah er, daß ich meinen Verdienst in verschiedenen Behältnissen aufbewahrte. Auch für das Kleingeld hatte ich so eine große Flasche. Als er das gesehen hatte, lachte er und sagte, ich solle ihm das geben. Seine Frau hat dann dieses Geld bei der Bank gewechselt, und ich bekam dann die Scheine. Die kamen dann in den „Strumpf“. Später hab' ich mir ein Konto eingerichtet. Anfangs habe ich kein Geld nach Hause geschickt. Als ich wegging, hatte ich ihnen unsere Ersparnisse dagelassen, und das reichte für eine ganze Weile. Damals haben wir den Lohn noch auf die Hand bekommen. Ich weiß nicht mehr im Einzelnen, wie das war, aber ich hatte das Gefühl, das Geld käme von allen Seiten. Das waren verschiedene Zuschüsse.

Na ja. Berlin war eine gute Zeit. Aber nach eineinhalb Jahren kündigte ich und ging nach München. Ich dachte: da bist du näher bei den Deinen, aber München hat mir nicht gefallen. Das ganze Umfeld war nicht gut. Zu viele, angeblich politische Emigranten. Und nach ein paar

und dennoch...

Wochen ging ich dann nach Frankfurt. Da waren die Leute viel sanfter, zumindest habe ich das so empfunden, und so empfinde ich es auch heute.

Zuhause in Frankfurt

Nun war ich in Frankfurt. Zu Weihnachten 1972 kam auch meine Frau nach. Die Kinder blieben bei den Großeltern. Meine Frau bekam Arbeit als Putzfrau und arbeitete bis zu dem Autounfall, den wir nach einem Besuch bei Verwandten in Siegen hatten. Die Wirbelsäule wurde verletzt, und danach konnte sie nur noch ab und zu arbeiten. Als sie fünf Jahre beisammen hatte, bekam sie eine bescheidene Rente. Erst dann kamen die Töchter, um der Mutter beim Haushalt zu helfen. Ich konnte ja nicht, weil ich gearbeitet habe. Die Kata war zu dem Zeitpunkt 16 und Janja 19. Mein Sohn Stanko, das ist der jüngere, kam später, mit 21 nach dem Militärdienst. Er heiratete und hat sich gut zurechtgefunden. Der älteste, Marko, ist dort geblieben, er hatte die Militärlaufbahn eingeschlagen. Er hat sich auch ein bisschen isoliert. Schämte sich in die Kirche zu gehen und so... Aber das deutsche Geld liebt er. Die Töchter haben später geheiratet. Die eine ist in Mainz und die andere hier in Frankfurt. Drei Enkelkinder habe ich auch. Nun sind wir einigermaßen zusammen. Vorher war das schon schwerer zu ertragen, die Trennung meine ich.

Ob ich auf Heimaturlaub gefahren bin? Na klar. Regelmäßig. Zwei Mal im Jahr. Also: am 26. Juli ist die Hlg. Anna, das ist unsere Schutzpatronin. Das ist bei uns im Dorf ein großer Feiertag. Da war ich immer dort. Und zu Weihnachten. Nur ein Mal war ich länger dort. Das war 1979. Da habe ich gebeten, man möge mir fünf Wochen gewähren, weil ich ein neues Haus gebaut habe. Ich mußte ja vorsorgen. Aber die Abreise fiel mir immer schwer. Schnürt einem die Kehle zu.

Ja so war das. Und meine berufliche Laufbahn? Na ja. Irgendwie bin ich beim Tiefbau geblieben. Rohrverleger. Meistens habe ich den Schweißern zugearbeitet. Meine Welt waren die Schächte und Kanäle und Tunnels. Auch der unter dem Main. Mit meinen deutschen Kollegen und Vorgesetzten bin ich eigentlich immer gut zurechtgekommen. Höchstens mit Landsleuten hatte ich manch-

mal Schwierigkeiten. Da war einer..., mit dem konnte ich überhaupt nicht. Der ist aber schon gestorben. In Schuhen, wie ich ihm vorausgesagt habe. Herzschlag. Aber lassen wir das.

Firmen habe ich nicht viele gewechselt. Es war fast immer so, dass sie den Bereich Rohrverlegung eingestellt haben. Aber ich habe immer was Neues gefunden. Arbeitslos war ich alles in allem nur 15 Tage. Aber, wie gesagt, die Schächte und Kanäle haben mich fertig gemacht. Bei Wind und Wetter, bei Hitze und Schnee, immer war ich da unten. Als ich in der Kur war, kam eine Kommission von der LVA und die haben mich in Rente geschickt, wegen der Wirbelsäule und der Schulter. Das war am 1. Februar 1992. Ich bekam 900 Mark Rente.

Wie mein Leben hier war und ist und so...? Hier habe ich mich gut eingelebt. In meinem Haus leben verschiedene Nationalitäten, aber es gibt keine Schwierigkeiten. Deutsche Bekannte haben wir auch und haben uns gegenseitig besucht. Aber es ist nun mal so, dass wenn man arbeitet, nicht viel Zeit bleibt. Und groß ausgehen, das ist nicht mein Ding. Sonntags in die Kirche, kleines Schwätzchen hinterher, ab und zu Besuche, meistens zu bestimmten Anlässen wie Geburtstag oder so... Klubs und Heimatsvereine habe ich nicht besucht, höchstens kirchliche Veranstaltungen. Anders haben wir zu Hause auch nicht gelebt. Klar, dass es einige Unterschiede gibt. Hier fehlt mir so das Lockere im Leben..., andererseits fehlt dort ein wenig Ordnung. Hier wartest du in der Schlange, wenn es sein muss. Dort drängen sie zu sehr. Das geht mir auf die Nerven. Ich meine, wir könnten alle voneinander lernen. Dann geht es schon.

Kamilletee oder Kamiltee

Mein Vorwurf an die Deutschen? Ein bisschen fressen sie zu viel. Na ja, und ein wenig hochnäsiger zu uns Ausländern sind sie. Vor allem wegen unseres Deutsch. Das ist manchmal beleidigend. Also, einmal war ich im Krankenhaus. Da hat mir die Schwester keinen Tee gegeben, weil wir uns... Kamilletee oder Kamiltee erbeten babe. Zum Schluß schnaubte sie verächtlich: „Ausländer“

und hat mir keinen Tee gegeben. Später hat sie sich dann entschuldigt, aber erst nachdem ich mich beim Arzt beschwert hatte. Dann hat er vermittelt. Ich habe ihm gesagt, dass viele Deutsche nicht wissen, wie sie einen Fahrschein am Automaten lösen sollen, und sie regt sich auf, weil ich Kamillenteetee nicht richtig aussprechen kann. Nun ja, wir haben uns schließlich die Hand gegeben.

Besonderes Erlebnis? Ja, der Unfall 1974, als meine Frau sich die Wirbelsäule verletzt hatte. Ja! Und 1982, ich glaube es war 1982, als die SPD die Wahlen verloren hat. Da hatten wir Angst, die CDU würde uns nach Hause jagen. Na ja, heute haben wir im Pass die Aufenthaltsberechtigung. Wie gut, dass es nicht so gekommen ist. Wegen des Krieges später, meine ich. Aber auch sonst. Dort zu Hause kenne ich nur noch wenige. Auch der Krieg hat die Familien auseinandergetrieben und die Alten, die sind alle depressiv. Dort bin ich genauso fremd wie hier. Nein, hier bin ich weniger fremd. Wie auch immer: mein Alternteil werde ich dort verbringen. Auch wenn die soziale Versorgung nicht so gut ist wie hier.

Hier ins Altersheim? Nein, das ist zu teuer, dazu reicht unsere Rente nicht aus, und die Kinder will ich nicht belasten. Wenn in dem Altersheim auch Landsleute wären? Vielleicht. Nein, doch nicht. Die Kinder darf ich nicht belasten. Dort reicht unsere Rente aus, wirklich. Wir sind immer noch Bauern, wir können wirtschaften. Außerdem, in meiner Familie hat noch keiner die Achtzig überlebt und das wird bei mir auch nicht anders. Ist ja nicht viel zu tun dort. Aus dem Fenster gucken, wer Brot holen geht, wer die Milch oder Zigaretten und Zeitungen kauft. Kaffee oder Tee werden wir uns kochen... So ist es doch: Alles was schwer war, war schwer und ist vergessen. Heute fühle ich mich leicht und bin dem Herrgott dankbar, hier gewesen sein zu dürfen.

Interview: Duško Žegarac,
Übersetzung und Textbearbeitung: Ranko Cetković

Steindorffs Kroatien

Ludwig Steindorff schrieb die erste deutschsprachige Geschichte eines der jüngsten Staaten in Europa.

Mit der Ver-
selbständigung
Kroatiens 1991

haben Fragen zu dessen Geschichte an Aktualität gewonnen: Aus welchen historischen Landschaften setzt sich Kroatien zusammen? Wie entwickelte sich dort die ethnische Gliederung der Bevölkerung durch die Jahrhunderte? Wodurch ist die Geschichte Kroatiens mit der Venedigs, Ungarns und Österreichs und der Byzantinischen und Osmanischen Reiche

verbunden? Welche Rolle spielten Sprache und Konfession in der kroatischen Nationsbildung? Was für Chancen und Beschränkungen brachte der Staat Jugoslawien für die Kroaten? Wie gelangte Kroatien 1991 zur Unabhängigkeit? Vor welchen Aufgaben steht die Republik Kroatien heute? – Auf all diese Fragen gibt der Autor, ein ausgewiesener Kenner Kroatiens, sachkundige Antwort. Die gut lesbare Darstellung wird ergänzt durch zahlreiche Abbildungen, eine Zeittafel,

Kurzbiographien und Hinweise auf die vielen Sehenswürdigkeiten des Landes.

Ludwig Steindorff: Kroatien,
Verlag Friedrich Pustet/Südosteuropa-Gesellschaft
(ISBN 3-7917-1734-0)

Kroatien neu entdecken

Mali Lošinj und Veli Lošinj, Cres und Krk – Namen, die keiner mehr kennt (und nie einer aussprechen konnte), die aber vor zehn, fünfzehn Jahren vielen mindestens so geläufig waren wie Grado, Jesolo, Rimini oder Riccione auf der anderen Seite der blauen Adria.

Die unseligen Balkankriege haben die Namen der kroatischen Ferienziele zuerst aus den Reise- auf die Politikseiten der Zeitungen gebracht. Was dort nicht zu finden war, beispielsweise weil dort nichts zerschossen wurde, verschwand völlig aus dem Blickfeld der Gazetten – und bald auch der Urlauber. „Damals in Jugoland“ (slowenisch, kroatisch, montenegrinisch, wen interessierte das?) wurde zur Urlaubsreminiszenz, stand für eine leicht „sozialistische“, leicht balkanesisch-schlampige, aber unglaublich unbekümmerte und nur mäßig von den Touristikonzernen gesteuerte Art Urlaub zu machen. Erinnern Sie sich noch an die unsägliche Autoput? Und es stand für eine grandiose Natur und eine reiche Geschichte mit wunderbaren Hinterlassenschaften.

Das alles gilt es nun wiederzuentdecken, und wenn man irgendwo zum Reisen einen Reiseführer braucht, dann

hier. Einige Verlage dachten zu früh so und verhungerten mit ihren neuen Kroatien- oder Dalmatienführern, die (Vorsicht!) noch immer als „neu“ in den Regalen stehen.

Aber jetzt gibt es einen wirklich neuen (1. Auflage 2001), in Dumonts bewährter Serie „Richtig reisen“: viel Inhalt, lesbar aufbereitet, viele Fotos, Karten, Pläne, Adressen, Tipps – was kann man mehr verlangen?! Etwas mehr Informationen über die letzten zehn Jahre vielleicht? Lassen wir das.

Zwei Jahre alt, aber erstaunlich aktuell und deshalb immer noch empfehlenswert, ist der Polyglott. Sozusagen zeitlos schön ist der farbensprühende Dumont visuell. Und dann ist da noch der Bildband von Bucher (1. Auflage 2001), zu groß für die Reisetasche, aber durchaus appetitanregend. Und darum geht es ja.

Dumont Richtig Reisen

„Kroatien“, 368 Seiten, 39,90 Mark;
Polyglott „Dalmatien“ 96 Seiten,
14,90 Mark; Dumont Visuell
„Kroatien“, 288 Seiten, 29,90 Mark;
„Reisen in Europa – Kroatien“
C. J. Bucher, München, 29,90 Mark.

„Welt am Sonntag“, 27. 5. 01

Folge deinem Stern

*Folge Deinem Stern,
nimm Dein Leben in die Hand,
folge Deinem Stern,
Gott lädt Dich ein zu geh'n.*

*Die Zukunft ist kein Traum:
es gibt einen, der uns führt,
der an unserer Seite geht
auf dem Weg nach Emmaus.
Aber wie sollen wir ihn erkennen
inmitten von so großem Leid?*

*Von den Quellen der Hoffnung
holt er Worte der Liebe.
Um unsere Fesseln zu sprengen
macht sich Gott zu unserem Retter.
Doch wie sollen wir ihn erkennen
inmitten von so großem Schmerz?*

*Bote des Wortes,
sag' es den Menschen, deinem
Nächsten:
Jesus offenbart sich
in Liebe und im Verzeihen.*

*Aber wie sollen wir ihn erkennen
inmitten so großer Einsamkeit?*

Marija Kilić,
Missionarin auf Zeit in South Africa

ESSLINGEN

Raspjevane milosrdnice

Majčin dan su svojom pjesmom uveličale sestre milosrdnice iz Splita. Prvopričesnici obogatili cijelu zajednicu.

Nastup splitskih sestara milosrdnica na Majčinu danu u HKM Esslingen

U subotu 12. svibnja, u sportskoj dvorani u Zizishausenu, održana je proslava Majčina dana. Pred okupljenim mnoštvom od oko 450 prisutnih u kulturnom programu nastupala su djeca i mladi iz Misije, djeca iz Hrvatske dopunske škole a u jednoj točki predstavili su se i učenici srednje hoteljersko-ugostiteljske škole iz Zagreba koji su tih dana bili gosti HDŠ u Esslingenu. Posebni gosti su bile časne sestre milosrdnice iz Splita.

Najprije se otpjevala hrvatska himna a zatim je sve nazočne pozdravio župnik fra Ivan Škopljanac-Maćina. Kroz program je stalno odjekivala riječ: mama – majka, hvala mama... Nastup djece uz dosta truda pripremale su Mara Gongola, pastoralna suradnica u Misiji, učiteljice Ivka Krstičević, Jadranka Kovačević i Sanja Kos te Kristina Kobasić, koja vježba misijski folklor.

U drugom dijelu kulturnog programa nasupio je ansambl časnih sestara milosrdnica iz Splita pod vodstvom mo s. Mirte Škopljanac-Maćina a među pjevačicama je bila i provincijalka s. Karolina Zebić. Uz vrhunsko pjevanje, koje mogu iz-

vesti samo rijetki sastavi, odale su počast majci Mariji, majci domovini i svim rođenim majkama.

U zabavnom dijelu nastupio je tamburaški sastav „Plavi Dunav“ koji je zabavljao okupljeno mnoštvo hrvatskim zabavnim pjesmama.

Za vrijeme proslave bilo je ponuđeno jelo i piće a vrijedne domaćice su ponudile i domaće kolače. Sav prihod od pro-

danog jela i pića te bogate tombole uz dobrovoljni prilog kojeg smo prikupili umjesto ulaznica predan je časnim sestrama za izgradnju njihova matičnog samostana u Splitu. Župnik je predao sestrama 10 500,- DM. Veliki dio tereta preuzeli su i vrijedni muškarci na čelu s Tomom Tadićem, past. suradnikom, i obitelji Bunoza, koji su pripremili dvoranu i posluživali. Majkama su podijeljene svježije ruže.

Sutradan je Majčin dan proslavljen na svetoj misi u crkvi St. Paul u Esslingenu gdje su opet nastupile časne sestre. Tu je njihovo vrhunsko pjevanje došlo do pravog izražaja. Neki članovi Misije, koji su u njoj od početka, rekli su da se ovakvo pjevanje u ovoj crkvi još nije čulo. Sestre su nastupale i na dvije svete mise pred njemačkim vjernicima koji su također bili oduševljeni njihovim pjevanjem.

U nedjelju 20. svibnja 16 djece primilo je sakrament prve svete pričesti. Zajedno sa svojom vjeroučiteljicom Marom Gongolom prvopričesnici su aktivno sudjelovali na svetoj misi: pjevanjem, čitanjem i na kraju su riječ zahvale uputili svima koji su im pomogli da se priprave na svete sakramente. Jedna prvopričesnica je ujedno primila i sakrament krštenja. ■

Slika za pamćenje iz HKM Esslingen

HODOČAŠĆE U ZWIEFALTEN

Čudo opstanka

Po 21. put hrvatski su katolici hodočastili u Zwiefalten. Misu predvodio i propovijedao požeški biskup dr. Antun Škvorčević.

Po prohladnom i kišovitom vremenu, 10. lipnja ove godine, okupilo se nešto više od 2000 hodočasnika u marijanskom svetištu Zwiefalten na 21. hodočašću hrvatskih katolika s područja biskupije Rottenburg-Stuttgart. Od 10 sati bila je prigoda za sakrament ispovijedi, a u 11.30 svečana sveta misa koju je predvodio požeški biskup dr. Antun Škvorčević. Prije misnog slavlja, koje je svojim pjevanjem uljepšao mješoviti zbor HKM Stuttgart-Centar, mladi te misije, predvođeni s. Nevenkom Tadić, meditacijama i duhovnim pjesmama uveli su vjernike u samo slavlje. U konceleciji su sudjelovali prelat Jürgen Adam, referent za strance u biskupiji, vlč. Luka Lucić, predstavnik hrvatskih svećenika, te još 12 hrvatskih dušobrižnika s područja biskupije Rottenburg-Stuttgart. U procesiji u crkvu je unesen Pralik Gospe Velikog hrvatskog zavjeta.

Vlč. Ivica Komadina izrazio je dobrodošlicu biskupu Škvorčeviću rekavši: „Preuzvišeni, Vi dolazite iz novoosnovane mlade biskupije Požega, iz biskupije u kojoj Vam je u kratkom vremenu, između ostalog, uspjelo angažirati mnogo vjernika laika, koji aktivno i odgovorno sudjeluju u različitim vijećima i tijelima biskupije. I mi hrvatski svećenici u ovoj biskupiji, zajedno s ostalim vjernicima, Nijemcima i strancima, stojimo pred novim zahtjevima i potrebama pastoralnog djelovanja i vjerničkog života uopće. Pokušavamo čitati 'znakove vremena', zdušno želeći očuvati sve nam povjerene vjernike, na dobro Crkve i naroda. Da bismo u tom uspjeli, nužno nam je potrebna još veća međusobna povezanost, te još veći angažman mnogih naših vjernika. Danas ćemo u ovom Gospinom, svetištu posebno moliti za to, da nas prati snaga i nadahnuće Duha, zaštita Presvetog Trojstva i zagovor Blažene Djevice Marije“.

Prelat Jürgen Adam pozdravio je hodočasnike i prenio im pozdrave biskupa dr. Gebharda Fürsta.

Biskup dr. Antun Škvorčević je u svojoj propovijedi potaknuo hodočasnike da žive bogatstvo vjerničkog života i ljubavi po uzoru na bogatstvo života i ljubavi među božanskim osobama Presvetog Trojstva. Rekao je: „Mi ne bismo znali tko je Bog da nema njegove prisutnosti u našim srcima. Duh Božji progovara srcu čovjekovu, te čovjek srcem vidi i razumije istinu Boga, istinu čovjeka i svog života. Kad promatramo sebe i čujemo Boga, znamo da smo i mi biće zajedništva. Po dubini svoga bića čovjek je neponovljiv i jedinstven. Danas kao da postoji ugroženost upravo u toj duhovnoj dimenziji srca, duše i savjesti“.

Biskup je dalje govorio o hrvatskom narodu: „Devet stoljeća države nismo imali. Nije nas spasila ni politika, ni gospodarstvo. Narod je opstao i Crkva s njim, jer je izgrađivala duhovnu dimenziju hrvatskog čovjeka govoreći mu: 'Budi bistar, čovječe, jak, čvrst, ne gubi nadu!'“

Izgubimo li tu svijest o našoj povijesti nećemo znati kako dalje. Čudo je Božje što nas svugdje po svijetu ima, a čudo je Božje i što smo opstali u našoj zemlji Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini“.

U poslijepodnevnom kulturno-zabavnom dijelu programa nastupili su folklorna i tamburaška skupina „Vila Velebita“ iz misije Sindelfingen, te glazbeni sastav „Stela“ iste misije, predvođeni voditeljkom fra Marinkom Vukmanom i s. Rozarijom Čurić, koji su svojim pjesmama i plesovima omogućili dobro raspoloženje u šatoru. Kao i dosadašnjih godina pozornicu je uređio pastoralni suradnik gosp. Julije Lovrić-Caparin, a za jelo i piće pobrinuli su se članovi njemačkih sportskih udruga grada Zwiefaltena.

Svetište se nalazi na području HKM Reutlingen koja zajedno sa susjednom misijom Ulm svake godine preuzima odgovornost za organizaciju hodočašća.

Hodočašće je završilo moljenjem krunice i blagoslovom s Presvetim u prelijepoj baroknoj crkvi.

Stanka Vidačković

WAIBLINGEN

Svi uspjes

Udruga „Zrinski“ osnovana 1987. NK „Zrinski“ proslavio desetobljetnicu uspješnog igranja

Hrvatska kulturna i sportska udruga „Zrinski Waiblingen e.V.“ u kratkoj povijesti bilježi izvanredne uspjehe sa svojih pet ogranaka. Kuglači su u „Verbandsligi“ (treća njemačka liga) i jedina hrvatska kuglačka momčad u Njemačkoj u ovom visokom rangu natjecanja. Nogometaši su u „Bezirksligi“, također u pokrajini Baden Württembergu, u najvećoj ligi od svih hrvatskih nogometnih momčadi. Prije šest godina igrali su u „Landesligi“, što nije uspjela niti jedna strana momčad ovog nogometnog saveza. Prije godinu dana košarkaši se uključuju u redovito natjecanje, osvojili su naslov prvaka u B „Kreisligi“ te će od jeseni u A ligu. Balotaši i folkloraši su ogranci koji nisu u redovnom sportskom natjecanju ali oni ispunjavaju na svoj način svoje ciljeve i predstavljaju hrvatsku kulturu u javnosti.

Ideja za osnivanje udruge „Zrinski“ potekla je 15.10.1987. od roditelja naše

U prijateljskoj utakmici 2. lipnja nastupili su:

NK „Zrinski“ Waiblingen: Hajrudin Jašarević, Krešimir Vidačković, Samir Fazlić, Tomislav Vidačković, Pero Baban, Venco Vujica (Zoran Ilić), Mijo Lapenda, Frano Knezović, Željko Pejić, Mario Crnogorac, Ante Ilijašević (Ivo Odak).

Strijelci za domaćina: Z. Pejić (50), P. Baban (55), M. Crnogorac (71) i I. Odak (82).

U finalu nogometnog turnira u nedjelju, uz spomenute četiri momčadi, još su nastupili: „Croatia-Zagreb“ Stuttgart, „Croatia“ Freudenstadt i Bietigheim, „Sportbund“ Stuttgart, „Marsonia“ Frickenhausen, „Slavonija“ Geislingen i domaćin „Zrinski“ Waiblingen.

U finalu su igrali: NK „Budućnost“ Podbrest – NK „Janjevo“ Welzheim 6:0 (4:0).

Strijelci za „Janjevo“: S. Grgić, L. Djurić, M. Grgić, A. Grgić, Smiljanić, J. Đurić, R. Grgić.

"Zrinskoga"

djece, koja su se okupljala oko folklorne grupe HKM Waiblingen pod ravnateljstvom fra Mirka Marića. Mladi su dali svojoj folklornoj grupi ime „Zrinski“.

Izabrali su ime hrvatskih povijesnih velikana, hrvatskih mučenika Petra Zrinskoga i Frana Krste Frankopana, koji su se borili za Hrvatsku i opstojnost hrvatskog naroda.

„Zrinski“ je uvijek usko surađivao s HKM i njenim voditeljima, posebno sada s fra Stankom Doturom, koji je član udruge i aktivni igrač kuglačkog ogranka. Udruga je poznata u čitavoj Njemačkoj kao jedno od najuspješnijih hrvatskih sportskih društava. Balotaši nisu u redovitom sportskom natjecanju, ali oni redovito organiziraju humanitarne turnire i sav prihod daju za potrebe ugroženih u domovini. Od ovogodišnjeg svibanjskog turnira preko fra Stanka poslali su u Caritas župe Knin 1 000,-DM. Zrinski se uključio u projekt kumstva Caritasa Waiblingen i punih sedam godina s mjesečnim iznosom od 50DM potpomogao Marija Nikolića iz Sarajeva, dijete palog branitelja.

Nogometna momčad slavi ove godine svoju 10. obljetnicu djelovanja i tom prigodom organizirala je preko duhovskih blagdana svečanu proslavu s nogometnim turnirom i prijateljskom nogometnom utakmicom protiv NK „Budućnost“ iz Podbrešta kraj Čakovca. Utak-

Kuglači „Zrinskoga“: Drago Štimac, Marinko Crnogorac, Pero Baban, Fra Stanko Dotur, Marijan Lapenda, Mirko Vidačković

mica je završena 4:4, a pobjednik nogometnog turnira bila je NK „Budućnost“, hrvatski trećoligaš; drugo mjesto pripalo je „Janjevu“ iz Welzheima, treće „Croatia“ Filderstadt i četvrto mjesto „Željezničar“ iz Stuttgarta. Na turniru je nastupilo 11 hrvatskih momčadi. Na svečanoj proslavi povodom 10. obljetnice nogometnog ogranka „Zrinski“ i Dana hrvatske državnosti, pred više od 250 posjetitelja, program su vodili Maja Galeković i Krešimir Vidačković. Nakon otpjevanje hrvatske himne i odane počasti poginulim braniteljima, goste je pozdravio predsjednik udruge „Zrinski“, Mirko Vidačković. Nazočnima se obratio u ime Generalnog konzulata RH iz Stuttgarta gosp. Vedran Konjevod, čestitao deseti rodendan mlade hrvatske države i nogo-

metne momčadi. Prisutne je također pozdravio gost iz domovine, predsjednik NK „Budućnost“ Franjo Bukal i zahvalio na gostoprimstvu. Fra Stanko Dotur, voditelj HKM, istaknuo je važnost očuvanja hrvatskog zajedništva. Hrvatska dopunska škola, pod ravnateljstvom gđe Anđelke-Nade Eremut, recitirala je nekoliko pjesama povodom Dana hrvatske državnosti kao i Jozef Mayer. Folklorna skupina „Zrinski“ plesala je kola iz Zagorja i Pokuplja, a na kraju svečanosti zbor HKM Waiblingen i folklorasi otpjevali su „Bože, čuvaj Hrvatsku“.

Voditelj nogometnog ogranka Zlatko Šimić, zahvalio je svim aktivnim igračima i članovima uprave za uspješno vođenje ovog ogranka za proteklih deset godina i na kraju najzaslužnijim za deset godina rada podijelio zahvalnice igračima: Vinko Vidović, Ante Ilijašević, Robert Svečak, Ante Marić, Venco Vujica i Samir Fazlić, koji je uz zahvalnicu dobio i plaketu, Nedjeljko Blažević, prvi predsjednik nogometnog ogranka i stalni član uprave. Zahvalnicu i plaketu dobio je Tomislav Vidačković, za odigrane sve utakmice ovog prvenstva i kao nogometni sudac kao i Anita Cohan. Zahvalnice i plakete dobili su: Pero Puljić, Sadik Hodžić, Stipe Stanić, kao trener, sponzor i suosnivač ogranka, Mirko Vidačković za posebne zasluge od osnutka do danas a proglašen je počasnim predsjednikom nogometnog ogranka i zato dobio zahvalnicu i tanjur. Zabava uz pjesmu i ples nastavljena je do kasno u noć uz domovinske melodije VIS-a „Croatia-Express“. Ovoj svečanoj proslavi dali su poseban pečat svojom prisutnošću naši dragi Međimurci.

Mirko Vidačković

Svibanjski balotaški turnir

U organizaciji KSD „Zrinski“, ogrank „Buće“, održan je tradicionalni svibanjski turnir, peti po redu.

Sudjelovalo je 12 ekipa, i to: dvije ekipe iz Sindelfingena-Böblingena, četiri ekipe iz Stuttgarta, tri iz Waiblingena, jedna iz Backnanga, jedna iz Heilbronna i čak jedna iz 200 km udaljenog Frankfurta.

Nakon pozdravnog govora i upoznavanje s pravilima natjecanja, turnir je otvorio i благословio fra Stanko Dotur, voditelj HKM Waiblingen.

Igralo se „na ispadanje“ u dvije dobivene partije po 12 punata.

Prvo mjesto pripalo je Stuttgartu (Lj. Jakić, K. Radić, i Zv. Radić), drugo

Frankfurtu (M. Poljak, M. Anđelić, M. Čubela), treće mjesto ekipi iz Backnanga (M. Polunić, S. Zovko i D. Georgijevski), a četvrto također balotašima iz Stuttgarta (Lj. Kovač, A. Marušić i M. Volarević).

Hvale vrijedno je spomenuti da su se pobjedničke ekipe i organizator odrekli nagrada u korist gladnih ljudi iz hrvatskog grada Knina.

Nakon završetka turnira domaćin je sve pogostio pečenim odojkom uz dobro raspoloženje i pučko pjevanje.

U ime organizatora, svima zahvaljuje voditelj ogranka „Buće“, Jozo Eremut.

J. Eremut.

Srebrni pir: Ana i Anđelko Kavelj

Svečanom večerom u hrvatskom restoranu „Belzbach“ u Offenburgu-Bohlsbachu, čiji je vlasnik predsjednik Hrvatske kulturne zajednice „Stjepan Radić“ Ortenaukreis, Marijan Šimundić, u nazočnosti djece, rođaka i prijatelja, Ana i Anđelko Kavelj proslavili su 25 godina zajedničkog života.

Ana Kavelj, rođena Brkić, potječe iz Slatine, župa Jablanica, a njen muž

Anđelko iz Spiljana, župa Konjic. Slavljenici su se vjenčali u župnoj crkvi u Konjicu 1.5.1976. godine. Anđelko je već početkom 1970. došao u Offenburg, gdje je našao drugi zavičaj. Odmah nakon vjenčanja i Ana je posla njegovim putem i stigla u Offenburg. Slavljenici iz zajedničkog braka imaju dvije kćerke Željku i Marinu. Željka je već zasnovala vlastitu obitelj, a Marina je vrlo uspješna košar-

kašica ali i učenica. Upravo ovih dana maturom završava gimnaziju sa željom da započne studij socijalnog rada.

Anđelko i Ana vrlo su aktivni u svim akcijama Hrvatske katoličke misije, Caritasa i HKZ „Stjepan Radić“ Ortenaukreis. Za svoje desetogodišnje zalaganje i djelovanje u HKZ Ana je nedavno dobila posebnu zahvalnicu predsjedništva HKZ.

Mijo Vidović

STUTT GART

Veličanstvena proslava Antunova i Tijelova

Dvije stuttgartske hrvatske katoličke zajednice (Centar, Bad Cannstatt) po prvi put su zajednički pod velikim šatorom održale proslavu blagdana Antunova. Svečanost je započela procesijom s kipom sv. Ante te nastavljena misom koju je, uz asistenciju domaćih svećenika, pred oko 1 500 vjernika, slavio msgr. Vladimir Stanković, generalni vikar zagrebačke nadbiskupije. Pod misom su blagoslovljena djeca i ljljani. Poslije euharistijskog slavlja održan je zabavni program u kojem su goste zabavljali domaći VIS i pjevač Nano Prša. Kao i uvijek u takvim prigodama vrijedne domaćice ispekle su poslastice, kuhale kavu, dok je ekipa dragovoljaca pripremala specijalitete na roštilju. Uz domaće vino iz domovine, ugođaj je bio vrhunski.

Treba pripomenuti da bi bez velike pomoći dragovoljaca, marljivih vjernika okupljenih oko dvije Misije, koji su cijeli dan postavljali gigantski šator s kapacitetom od 1500 mjesta, pripremali hranu, posluživali goste i obavljali mnoštvo poslova koje posjetitelj sa strane ni ne

primjećuje, svećenici i časne sestre teško izlazili na kraj. Ovaj pokus, zajedničke organizacije proslave dviju velikih svetkovina pod velikim šatorom bio je povezan s brojnim rizicima, počev od velikih troškova pa do vremenskih uvjeta.

Rizik se isplatio, kako je pokazao i blagdan Tijelova, koji se u katoličkim pokrajinama Njemačke 14. lipnja slavi pod imenom Fronleichnam. Gotovo je nevjerojatno da se na prostranoj livadi (nekadašnjoj livadi a sada šljakom pokrivenom prostoru gdje se svake godine održava na daleko poznati Cannstatter Volksfest) tog dana okupilo oko 7 000 Hrvata koje je privuklo lijepo vrijeme, veliki blagdan, bogati zabavni program i ugledni gosti iz domovine.

Sveta misa, zakazana za 11.00 sati, započela je velikim zakašnjenjem jer je mnoštvo Hrvata ostalo „zarobljeno“ u automobilima na ulicama grada ispred Cannstatter Wasen, gdje su pedantni i spori njemački službenici, „mrtvi-hladni“ naplaćivali taksu za parkiranje. Na velikoj pozornici postavljenoj ispred ša-

tora sv. misu je predvodio msgr. Vladimir Stanković. Veliki crkveni zbor, hrvatska mladež u narodnim nošnjama, djeca u prvopričesnim haljinama pružali su dodatni akustični i vizualni ugođaj misi na kojoj je bilo prisutno oko 4 500 vjernika i gostiju iz domovine, među kojima su bili novinar Nenad Ivanković, umirovljeni admira HRM D. Domazet i pjevači Marko Perković „Thompson“, Đuka Čajić i Nano Prša. U sklopu mise održana je i tijelovska procesija te blagoslov automobila i vozača. Poslije mise održan je bogat zabavni program na kojem su došli do riječi i političari HIP-a i ovdšnjeg Hrvatskog katoličkog pokreta (HKP) u osnivanju.

Msgr. Vladimir Stanković održao je znakovitu propovijed u kojoj nije zaboravio istaknuti značaj misija u inozemstvu, ističući da u iseljeničkim uvjetima misna slavlja imaju široko značenje, i to sociološko, nacionalno, pa i psihoterapeutsko. Na koncu je pozvao vjernike da svi zajedno stvorimo civilizaciju ljubavi.

Ivan Ott

Doživljaj sakramenta krizme

I u HKM Darmstadt slavljena je i ove godine svečana podjela sakramenta krizme, i to 15. svibnja. Šibenski biskup Ante Ivas podijelio je krizmu 27 krizmanika. Dva krizmanika su ukratko u tom povodu opisala svoje dojmove.

Nastavljamo prijateljstvo s Isusom

Cijelu godinu smo se intenzivno pripremali za primanje sakramenta krizme pod vodstvom s. Rozarije. Ona nam je otvarala srca i duše – za dolazak Duha Svetoga. Prije samog primanja sakramenta, imali smo trodnevnu pripravu, svi zajedno, u molitvi, razgovoru, druženju. Dva puta smo se susreli s biskupom Antom Ivasom i njegovim tajnikom don Antom Pavlovićem. Ti susreti bili su za sve nas prava radost, ohrabrenje i utjeha.

Priznajem, nismo znali što je to trodnevica i čemu to služi. Rečeno nam je da je to prigoda za upozorenje, kako praktični vjerski život valja još snažnije nastaviti nakon primanja potvrde, a ne zanemariti ga posve, kako se to obično zbiva.

Zapamtili smo i prihvatili Isusove riječi: „Ja sam put, istina i život“. Zato, i dalje ostajemo uz Isusa, uz Crkvu, u našoj zajednici, na misi, u našoj misiji. I dalje se sastajemo u misijskim prostorijama. Svojim druženjem, susretima i razgovorima nastojimo udahnuti svježje ozračje među nas i ljude oko nas. Neki su čak počeli razmišljati o svećeničkom i redovničkom zvanju. Pokušat ćemo ostvariti i neke karitativne akcije. Naše prijateljstvo s Isusom neće završiti primanjem sakramenta potvrde. Naprotiv, ono je ojačano i produbljeno.

Mario Vujčić

Božji potpis na našem čelu

Iako smo se pripremali cijelu godinu, ipak smo se za taj svečani čin primanja sakramenta potvrde pripravili posebnom trodnevnicom.

Krizmanici HKM Darmstadt s biskupom Antom Ivasom, časnim sestrama i svećenicima

Kroz ta tri blagoslovljena dana, svi (nas 27) smo se bolje upoznali, ali smo također naučili moliti, osobito Duhu Svetom. S roditeljima i kumovima pristupili smo također sakramentu ispovijedi. Susreli smo se s biskupom Ivasom i njegovim tajnikom Antom. Bili su oduševljeni. Mislili su da mi ne znamo hrvatski. Iznenadili smo ih. Iako smo rođeni ili odrasli u Njemačkoj, mi ne zaboravljamo ni svoj materinski hrvatski jezik. Ne, biskup nas nije ispitivao na klasičan način. Mi smo s njim razgovarali: o životu, o Bogu, o vjeri, Crkvi... Rekao nam je da je Kristov križ Božji potpis na našem čelu i da se taj potpis krizmanim uljem i darovima Svetoga Duha zauvijek utisne, ne samo na naše čelo nego i u dušu.

I dođe taj svečani dan. Lijepo smo se i svečano odjenuli. Bili smo naravno uzbuđeni. Hrabrili smo jedni druge. Misa je počela u 15 sati svečanom procesijom. Svatko od nas dobio je po jednu crvenu ružu, koju smo stavili u vaz u pred oltarom. Kasnije ćemo ih darovati biskupu.

Pod misom smo također dali blagosloviti naše lančice, prstenove, krunice, narukvice..., da nas ti blagoslovljeni simboli prate kroz život.

Jedna krizmanica i krizmanik srdačno su pozdravili biskupa i zahvalili mu na dolasku i brizi. Potom smo svi prilazili biskupu, koji nam je mazanjem krizmenim uljem podjeljivao sakrament potvrde i „pečat dara Duha Svetoga“.

U prinosu darova na oltar smo prinijeli žarulju (kao znak svjetla i kontakta s Bogom), kruh i grožđe (kao znak Kristove posljednje večere i euharistije), komplet pribora za jelo (da nas se biskup uvijek sjeti).

Crkva je bila puna. I mladih je bilo puno. Tako bi trebalo biti svake nedjelje. To smo obećali biskupu, roditeljima, zajednici. Sastajat ćemo se barem jednom mjesečno, da se vidimo, popričamo, sjetimo obećanja, da nešto učinimo i pokrenemo. Skupili smo dragovoljne priloge za siromašne vršnjake u Kninu.

I, što reći na kraju? Bilo je super! Aleluja!

Kristijan Tandara

KÖLN

Kardinal Meisner i Hrvati

Kardinal Meisner krizmao 65 krizmanika i slavio svečanu misu u povodu 40. obljetnice HKM Köln

Voditelj HKM Köln fra Josip Lucić predaje kardinalu Joachim Meisneru na dar novu misnicu, u kojoj je kardinal nastavio misno slavlje

„Hrvatska katolička zajednica je najživlja zajednica u našoj nadbiskupiji. Prije polaska na ovu misu, molio sam pred slikom Majke Božje Bistričke. Pokojni kardinal blaženi Alojzije Stepinac uvijek je bio moj uzor. On je postao blaženikom. I ja sam na neki način Hrvat. Sretan sam i radostan što ovu misu mogu danas slaviti s vama“, izjavio je kardinal Meisner, prije krizmane mise u Minoritenkirche u Kölnu (u kojoj su pokopani I. Duns Scot i Adolf Kolping), a u kojoj Hrvati HKM Köln svake nedjelje slave svoju središnju misu.

Te nedjelje, 10. lipnja, u toj crkvi se okupilo mnoštvo vjernika, a crkvu je krasilo 65 krizmanika i krizmanica. Misa je počela procesijom u 14 sati. Fra Josip Lucić, voditelj HKM Köln, pozdravio je na početku kardinala, krizmanike i sve nazočne. „Hrvati spadaju među najstarije narode Europe. Oni su osnovali jednu od najstarijih katoličkih misija u ovoj nadbiskupiji. Mi se danas sjećamo i 40. obljetnice postojanja i djelovanja ove hrvatske katoličke misije. Mnogi Hrvati našli su ovdje novu domovinu. Oni se ovdje ugodno osjećaju kao „kölnski Hrvati“ ali unatoč tomu čuvaju svoj identitet, kulturu, jezik...“, naglasio je župnik Lucić. Kardinala je usto pozdravio jedan par krizmanika i obdario ga buketom ruža.

Misa je slavljena dvojezično, a izvršno ju je pjevao misijski zbor, uz pratnju

orgulja i gitare i pod ravnanjem s. Verice Grabovac. Čitanja, pripjevni psalam i molitve vjenrika čitali su krizmanici te i time dali svoj prilog svečanosti bogoslužja.

Dojmljivom propovijedi kardinal Meisner pripremao je krizmanike na sami čin podjele sakramenta potvrde. Naglasio je da je slavlje sakramenta potvrde najosobnija duhovna svečanost, a da je Duh Sveti, čiji pečat primaju krizmanici u potvrdi, energija, snaga (dynamis) i dah (pneuma) Božja. „Hrvati su narod koji pripadaju Europi kao i Francuzi, Englezi ili Nijemci. Vaš narod je kroz povijest bio uvijek ugrožavan i tlačen od većih i jačih naroda, a hladni vjetar često vam je puhao u lice. Ali, vaši su preci izdržali i očuvali se, jer su vjerovali, jer im je Duh Sveti puhao u leđa. Vi ste ovdje kod nas kao mladi Hrvati izlog i svoje hrvatske nacije i svojeg hrabrog hrvatskog naroda. Vi ste snaga Crkve, i ovdje i u svojoj domovini“, poručio je kardinal krizmanicima.

Nakon toga im je podijelio sakrament potvrde. Kardinal je sjedio a svaki krizmanik je kleknuo pred njim i primio „pečat dara Duha Svetoga“. Sa svakim je i osobno kratko razgovarao.

Drugi dio mise kardinal Meisner slavio je u novoj misnici. U prinosu darova Misija mu je u znak zahvalnosti darovala posve novu misnicu, urešenu hr-

vatskim motivima, koju su izradile naše časne sestre. Kardinala Meisnera pozdravio je po svršetku mise i fra Josip Klarić, delegat za hrvatsku inozemnu pastvu u Njemačkoj, i zahvalio mu za sve što je činio i čini za hrvatske katolike i Crkvu. Riječi zahvalnosti uputili su mu i župnik Lucić i jedna krizmanica. Na koncu je cijela crkva pjevala „Zdravo Djevo“. Kardinal Meisner nam je prišapnuo da je to njegova najdraža pjesma. Pjevao ju je prateći tekst i note. U misijskim prostorijama priredjen je poslije mise objed za kardinala, uzvanike i goste. Hrvatska zajednica u Kölnu duhovno se obnovila i osvježila a svoju privrženost ovoj zajednici vjernika još jednom je potvrdio nadbiskup i kardinal Joachim Meisner. ■

OBAVIJESTI

Zajednički studij u Zagrebu

Gimnazijalka (iz Berlina) 3. razred, ima namjeru nastaviti 4. razred gimnazije u Zagrebu u rujnu ove godine, da bi poslije završetka 4. razreda, ako Bog da, upisala studij engleskog i njemačkog jezika na zagrebačkom Sveučilištu.

Ovim putem tražim odlučnu i kršćanski odgojenu gimnazijalku koja ima glavni cilj završiti gimnaziju i fakultet u Zagrebu kao i ja, pa molim da mi se javi. Uvjerena sam da bi nam skupa bilo puno lakše, osobito u početku. Inače, soba i prehrana su osigurani u kući mojih roditelja u Zagrebu. Plaćanje i ostalo po dogovoru.

Marina Perković,
Isoldestr. 4, 12159 Berlin,
e-mail:
marinaperkovicde@yahoo.de

Kuća na prodaju, s građevinskim zemljištem za još jednu kuću, u Soljanima kod Županje. Cijena povoljna. Obavijesti na telefon: 06403/72261 (poslije 18 sati).

● **Rüsselsheim** – Oko nekadašnjeg bunara, a današnjeg vodoskoka koji se nalazi u gradskom parku ispred kazališta u Rüsselsheimu je 19. i 20. svibnja održana svečanost pod nazivom „BRUNNENFEST“.

U kulturno-zabavnom programu i u gastronomiji sudjelovali su i stranci koji žive u ovome gradu. Na hrvatskom izložbenom prostoru bilo je sve lijepo uređeno. Ljudi su bili veseli i raspoloženi. Ponuda u jelu i piću bila je izobilna, ukusna i bogata.

Ovdje je potrebno naglasiti da u Rüsselsheimu žive ljudi iz 113 naroda. U ovaj ih je grad dovela tvornica automobila „OPEL“. Neki su od njih našli radno mjesto u građevinskoj industriji te u uslužnim institucijama.

Rüsselsheim se prvi put spominje 830. godine. Te su se, naime, godine Franci naselili na ovome prostoru. Polovicom 12. st. tu su vladali grofovi Katzenellenboga. A koncem trinaestog stoljeća započela je gradnja gradske tvrđave koju je odobrio car Sigismund 1437.

U Rüsselsheimu postoji Hrvatska katolička misija. Nije to brojčano velika zajednica, ali je složna i dobro organizirana. To je djelo njezinih pastoralnih radnika i vjernika, koji zaslužuju svako priznanje.

Ova će zajednica sljedeće godine proslaviti svoj petnaesti rodendan. Za tu je svečanost pripremljena i monografija.

Fra Berislav Nikić

● **Mainz** – Nekoliko događaja obilježilo je proteklo razdoblje u ovoj Misiji. Cijela zajednica radovala se 10. lipnja sa 16 prvopričesnika, koji su toga dana po prvi puta pristupili Stolu Gospodnjem i primili Isusa pod posvećenom prilikom kruha. Za njih i druge mlade priredjen je jednodnevni duhovno-kulturni izlet u Köln, gdje su, pored ostaloga, razgledali čudesnu katedralu. Prof. dr. Marko Samarđžija iz Zagreba održao je 17. lipnja predavanje o hrvatskom jeziku u misijskoj dvorani, s temom: „Hrvatski standardni jezik i pravopis“. Predavač je istakao da su „hrvatski jezik i pravopis u posljednjem stoljeću prošli kroz čistište i da se još uvijek nalaze na putu čišćenja“. O predavanju se razvila plodna dvosatna rasprava.

B. Nikić

● **Nürnberg** – Gospičko-senjski biskup dr. Mile Bogović boravio je u Misiji od 17. do 21. svibnja. U njegovu čast priredjena je 18.5. svečana akademija u mi-

Hrvati na „Brunnenfest“-u u Rüsselsheimu

sijskoj dvorani. Djeca i mladi pozdravili su ga cvijećem i recitacijama. Splet pjesama i plesova izvela je folklorna skupina „Don Josip Kokorić“. Svoj rad predstavile su udruge: HKD Croatia, HKD Hajduk, HKD Bosanska posavina, HKD Zagorski pajdaši, HKD Tin Ujević, VIS Domino, folklorna skupina Don Josip Kokorić, ogranci HDZ-a i HSP-a. Biskup Bogović je izrazio zadovoljstvo što su Hrvati u toj zajednici tako organizirani i što na taj način njeguju i čuvaju svoj identitet. Obćao je da će sa svoje strane učiniti sve da se briga za iseljeništvo u domovini pojača.

Biskup se također posebno susreo s krizmanicima te s vjernicima koji potječu iz njegove biskupije. Misa s podjelom sakramenta potvrde slavila se u nedjelju 20. svibnja, kada je biskup krizmao 66 krizmanika. Crkva je bila prepuna, a duhovno ozračje za pamćenje. Za potrebe gospičko-senjske biskupije vjernici su ukupno skupili i biskupu Bogoviću predali 8 000,- DM.

● **Hannover** – Prigodom proslave Majčina dana HKM Hannover izabrala je novo župno vijeće. Zanimljivo je da se u njemu nalazi čak sedam mladih vjernika. Njihovim izborom zajednica će zasigurno dobiti novi polet u vjerskom životu i sveukupnom djelovanju. Mladi su tako svoju zajednicu već postavili na internet a pokrenut će i još neke inicijative. Župnik p. Mario Marinov podnio je izvješće o radu starog župnog vijeća od 1997., kada je i on postao voditeljem župne zajednice. Vrlo uspješnom označio je proslavu 25. obljetnice Misije i izdavanje monografije. U međuvremenu je ponovno pokrenuto djelovanje fol-

klora, osnovane su molitvena i liturgijska skupina, održan je tečaj hrvatskog jezika, gitare i klavira. Vjeronauk je produljen za jednu godinu više, pa se sada krizmaju učenici 9. razreda. „Sa sigurnošću mogu reći da se ovakvim mogućnostima, kakve pruža naša Misija, malo koja Misija u Europi može pohvaliti. Zašto sve ove mogućnosti naši ljudi više ne koriste, to je sasvim drugo pitanje. Promijenile su se mnoge okolnosti, prilike i način života naših ljudi, tako da ni Misija nema ono značenje kao na početku, kada je našim ljudima bila jedino mjesto sastajanja, kada su jedni na druge bili mnogo više navezani nego danas. Te se činjenice uočavaju u svim misijama u Njemačkoj i Europi“, naglasio je p. Marinov, zahvaljujući starim članovima župnoga vijeća na radu i podršci. Novo župno vijeće posebno će se okrenuti drugoj generaciji, dakle mladima, potražiti ih, pokušati okupiti, saslušati ih, čuti njihove probleme i pokušati im pomoći.

● **Hanau** – Dvoje krizmanika ove misije krizmano je zajedno s krizmanicima u Frankfurtu 9. lipnja. Svečana tijelovska misa sa svim katolicima u gradu slavila se na Marktplatzu, a u svečanosti su sudjelovali brojni naši vjernici. U čitanjima se čula i hrvatska riječ. Nakon mise održana je procesija do crkve Imena Marijina, u kojoj Hrvati inače slave svoje mise. Slavlje prve pričesti bilo je 13. svibnja, a pričesti je pristupilo šestero prvopričesnika. Djeca su tom prigodom skupila prilog za najpotrebnije. U Fuldi je 20. svibnja slavljena svečana misa za sve žrtve Bleiburske tragedije i Križnoga puta.

Mlade sudionice Dječjeg festivala u Kelkheimu s organizatorima natjecanja, među kojima je i inicijator festivala, župnik fra Željko Čurković

● **Kelkheim** – Hrvatska katolička župa Main-Taunus/Hochtaunus sa sjedištem u Kelkheimu priredila je tradicionalni dječji festival pod nazivom „Mikrofon je Vaš“.

Pred više od tristotinjak okupljenih Hrvata iz Kelkheima i okolice, nastupilo je dvanaest djevojčica u dobi od osam do šesnaest godina. Cjelokupni program glazbeno je pratio sastav „Boris i Saša“.

Nastupili su izvođači s različitim interpretacijama: Gabriela Kovčo, Katari-na Višić, Štefani Kovčo, Ivana Medo, Kristina Jonjić, Andrea Jurić, Ana Petričević,

Gabriela i Štefani Kovčo, Marija Bodro-žić, Ivana Marijan, Ivana Vukadin, Anto-nija Dragun.

Pobjednica ovogodišnjeg dječjeg festi-vala, po glasovima publike, je Ivana Marijan koja je sa pjesmom „Kao rijeka“ oduševila publiku pokazavši da njena interpretacija ne odstupa puno od poz-nate Vannine pjesme.

„Želim i ja postati dobra pjevačica kao Vanna a ujedno se želim zahvaliti časnoj sestri Pavlimiri Šimunović koja me je naučila pjevati i svirati klavir“, kazala je pobjednica Ivana Marijan.

Mladi glazbenici HKM Frankfurt na Dječjem koncertu

Drugo mjesto osvojila je Kristina Jonjić s pjesmom „Jutro donosi kraj“ a treće Marija Bodrožić s pjesmom „Kralj“.

Stručni žiri koji se sastojao od fra Josipa Klarića, č.s. Dragice Ljubos iz Mainza i potpisnice ovih redaka također nije imao nimalo laku odluku jer su svi izvođači bili iznimno dobri.

Nagrada žirija dodijeljena je Štefani Kovčo za njenu pjesmu „Gutljaj vina“, izvedenu s mnogo finoće i šarma te lijepog scenskog nastupa.

Svim izvođačima uručeni su darovi a pobjednici pokal. Kroz program je vodio župnik fra Željko Čurković. **N. Milardović**

● **Frankfurt** – I ove godine je velika frankfurtska zajednica obogaćena sa 72 nova prvopričesnika i 104 krizmanika. Prvopričesničko slavlje bilo je 19. svibnja, a krizma 9. lipnja. Sakrament potvrde dijelio je biskup hvarsko-bračko-viški Slobodan Štambuk. Blagdan Tijelova vjernici su proslavili zajedno s vjernici-ma drugih materinskih jezika na središnjem frankfurtskom trgu, a misu i procesiju predvodio je biskup dr. Franz Kamp-haus. Ovogodišnje Tijelovo proslavljeno je i ekumenski, kao dio Evangeličkoga crkvenoga dana. U misi su suslavili delegat Klarić i frankfurtski župnik Vučemilo.

U frankfurtskoj katedrali biskup Kamphaus je 9. lipnja slavio misu „jezika i nacija“ u kojoj su sudjelovali vjernici inozemnih katoličkih misija i zajednica, pa i Hrvati. Biskup je srdačno slavio ovu misu i zauzeo se za zaštitu ljudskog do-stojanstva i protiv mržnje prema stran-cima. U Frankfurtu je u međuvremenu svaki treći katolik stranac, što govori o katoličkom značaju naše Crkve.

U povodu završetka školske godine HKM je i ovog lipnja priredila Dječji kon-cert, koji je okupio 40-ak mladih izvođa-ča. Radi se o polaznicima škole klavira, koju vodi s. Pavlimira Šimunović. Pred roditeljima i prijateljima mladi glazbenici su izvodili ono najbolje što su tijekom godine naučili. U prvom dijelu programa nastupili su najmlađi s pjesmom i folklo-rom, a potom dječja jazz skupina HKM Mainz. Mladi pijanisti privukli su pozor-nost publike u drugom dijelu programa. Nagradeni su pljeskom i oduševljenjem nazočnih. Na koncu su svoje umijeće pokazale i mlade balerine. I FRAMA je večerom i susretom u misijskom dvoriš-tu obilježila završetak ove vrlo uspješne školske i vjeronaučne godine. Mladi su obećali da će sljedeće godine biti još aktivniji. ■

Hrvatski iseljenički zbornik

Hrvatski iseljenički zbornik 2001,
Hrvatska matica iseljenika, Zagreb, 2000.

Nova uprava Hrvatske matice iseljenika izdala je krajem prošle godine „Hrvatski iseljenički zbornik 2001.“, sa sažecima na engleskom i španjolskom jeziku, 9 tematskih cjelina, koje se sastoje od 35 autorskih priloga. Tematske cjeline su: Znaci vremena, Baština, Kroatistički obzori, Mostovi, Dijaspóra, Duhovnost, Znanost, Nove knjige i Virtualna Hrvatska. Zbornik je namijenjen hrvatskim nacionalnim manjinama i hrvatskom iseljeništvu. Začudo, o hrvatskim tzv. gastarbajterima, posebice njihovoj najvećoj koloniji u Njemačkoj, nema ni slova. To je najveći nedostatak knjige, jer u „gostujuće radnike“ moramo ubrojiti i hrvatske građane i Hrvate po nacionalnom osjećaju i u ostalim europskim zemljama, a njih bi moglo biti oko 300 do 400 tisuća.

Ovakva knjiga trebala bi biti neka vrsta kalendara, odnosno priručnika s kojim bi se hrvatski iseljenici mogli služiti cijelu jednu godinu. Takve su kalendare izdavale razne iseljeničke udruge, posebice u Americi i Kanadi. No ovom zborniku nedostaju pravi kalendari (katolički i muslimanski) iz kojih bi iseljenici saznali kad padaju koji blagdani i kakve će sve društvene i kulturne priredbe biti organizirane tijekom ove godine u domovini. Očito je da je ova knjiga u prvom redu namijenjena hrvatskim nacionalnim manjinama i iseljenicima u „dalekom svijetu“, dakle ljudima koji nisu toliko bliski domovini kao „gastarbajteri“. Šteta što su u Zborniku zaobidjeni oni Hrvati koji, doduše, stalno žive u europskim zemljama, ali posjeduju hrvatske putovnice i, barem srcem, obitavaju u Hrvatskoj.

A upravo se ti Hrvati ovih dana nalaze u velikoj dilemi: prikloniti se svojim novim postojbinama i uzeti njihovo državljanstvo ili odbaciti hrvatsku putovnicu i postati novi politički emigranti. Naime, sadašnji hrvatski režim pokušava im oduzeti pravo glasa, a u svojim europskim postojbinama kao hrvatski državljani ionako ga nemaju.

Inače, ova je knjiga puna zanimljiva štiva, posebice o životu naših manjina u europskim zemljama i prekomorju. U kroatističkim obzorima izvrstan je rad Vladimira P. Gossa o hrvatskom duhu u engleskom ruhu kao i informativni

članci o mogućnostima studiranja hrvatskog jezika i kulture u Australiji i Sjedinjenim Američkim Državama. Zanimljivo je pročitati prikaze o dobitniku Goranova vijenca Borisu Maruni kao i o oproštaju od književnika Vlade Gotovca, ali bi bilo još zanimljivije da je netko opisao poteškoće i uspjehe kroatistike na njemačkim sveučilištima. Tu je prethodile i prošle godine izvrsna kroatistkinja Elisabeth von Erdmann-Pandžić izdala zbornik Žarka Muljačića „Das Dalmatische“ (Dalmatski) kao i prethodak filozofskog djela Frane Petrića (Franciscus Petricus) „Discussiones Peripateticae“ u nakladi Böhlau.

Dobro je saznati, kako piše Daniela Angelina Jelinčić, da „...trend globalizacije implicitno ne podrazumijeva uniformiranost“, ali postoje i opasnosti globalizacije prvenstveno za male narode i novoosnovane države. Skepsa prema globalizaciji vidljiva je i u ekološkim pokretima kao i u zemljama Trećeg svijeta, a zasnovana na činjenicama ne znači protivljenje svjetskom tehnološkom napretku.

U Otvorenoj poruci Hrvatima u svijetu, dužnosnici Matice iseljenika Boris Maruna i Jakša Kušan, kritiziraju svoje prethodnike u toj instituciji (to ne bi spadalo u jednu ovakvu knjigu), ali upućuju poziv hrvatskom iseljeništvu da dađe ideje i poticaje za rad Matice.

Nažalost, nemali dio hrvatskog iseljenništva, barem u europskim zemljama, duboko je frustriran politikom sadašnjeg režima koji je mnogo obećavao, a malo učinio. Pokušavanjem oduzimanja prava glasa hrvatskoj dijaspori vlast još će više izvandomovinsku Hrvatsku odijeljuje od matice zemlje. Jesu li toga svjesni upravitelji Matice iseljenika? Možda još nije kasno da vladajući u Zagrebu promijene svoju antidijasporsku politiku, pri čemu napominjemo da Hrvate u Bosni i Hercegovini ne smatramo dijasporom jer su konstitutivni narod te međunarodno priznate države. Druga je stvar kad neki od njih posjeduju hrvatsko državljanstvo; u tom slučaju oni bi u svemu morali biti ravnopravni s Hrvatima u Hrvatskoj. Inače će nova vlast stvoriti Hrvate prvog i drugog reda, a to bi bila nacionalna tragedija.

Gojko Borić

BONN/FREIBURG

Natječaj za strane jezike

U Njemačkoj postoji natječaj iz stranih jezika za sve zainteresirane dake od IX. r. pa dalje. Natjecati se može bez daljnega na tzv. standardnim jezicima, to su: latinski, engleski, talijanski, francuski, španjolski i ruski, a za ostale jezike – pa tako i za hrvatski – postojao je uvjet, da se za jednojezični natječaj do X. r. uplati 1000,- DM, a za višejezični čak i 2000,- DM godišnje. Uplatiti se, međutim ne treba po osobi, nego po jeziku! To znači da bi jedna uplata od 1000,- DM svim zainteresiranim dacima omogućila sudjelovanje na dotičnom jeziku u jednojezičnom natječaju, npr. na hrvatskom.

Konferencija organizatora višejezičnog natječaja „Mehrsprachenwettbewerb“ (od IX. r.) sad je odlučila da je u tom natječaju moguće sudjelovanje i bez sponzorstva, ali uz uvjet da se prijavi najmanje petero natjecatelja. Za jednojezični natječaj (Einzelwettbewerb) i dalje će biti potrebna uplata od 1000,- DM po godini da bi se obradila ponuda dotičnog jezika.

Ako ste dakle u mogućnosti i željni darovati određeni dio te svote, javite se na adresu organizatora. Posebno su pozvani samostalni obrtnici. Kako napisah, darivanje u najmanjem slučaju znači znatnu promidžbu za darovatelja jer se natječaj provodi na visokoj razini, pod pokroviteljstvom njemačke vlade, a omogućit će i njemačkim i našim dacima natjecanje na hrvatskom jeziku. Ćaci, ako ste u dobi od IX. do XIII. r., zanimajte se za natječaj, prijavite sebe, potaknite i svoje prijatelje iz Njemačke i drugih zemalja na učenje i natjecanje iz jezika. Ništa ne gubite, nego dobivate izvanredno iskustvo, a čekaju i velike nagrade.

Za sve daljnje informacije, obratite se izravno na:

Bundeswettbewerb Fremdsprachen
Postfach 20 02 01, 53132 Bonn,
Tel. (0228) 9 59 15 32
Fax (0228) 9 59 15 19
e-mail: info@bundeswettbewerb-fremdsprachen.de

Domagoj Damjanović

Na početku 21. st. mnogi se pitaju je li na pomolu opći kaos i rasulo društvenoga sustava vrednota?! Ubrzani proces promjena unutar sustava vrednota i ide uglavnom u dva smjera: s jedne strane, opažamo isključivo profitabilnu orijentaciju razvijenog dijela svijeta u stilu „što brže, što više, što dalje“; s druge strane pak registriamo nastojanja modernoga čovjeka da se nekako otme diktatu vremena, te uzmogne živjeti sporije, humanije, čovjeka dostojnije. Uz to, u pluralističkom i multikulturalnom svijetu u kojemu živimo, ponekad se stvara namjerna zabuna glede višestrukosti vrednota, promjena njihova poretka na društvenoj ljestvici i odumiranja onih zastarjelih. Na temelju ispitivanja javnog mišljenja aktualna ljestvica vrednota izgleda otprilike ovako:

1. osjećaj za sveto (Bog)
2. mjesni običaji (tradicije), osobne vrline
3. duhovne vrednote (istina, ljepota, pravda)
4. životne vrednote (zdravlje, odmor, zabava)
5. društvene vrednote (ugled, prestiž, moć)
6. materijalne vrednote (ishrana, kuća, posjed)

Svakodnevni razgovori uglavnom se vode oko vrednota od 4. do 6. mjesta; o onima pak od 1. do 3. mjesta vlada zbunjenost, neznanje ili nedostatak pravog zanimanja. Upravo stoga željeli bismo potaknuti na razmišljanje: *Je li čovjek još uvijek vrhovna vrednota?*

Vrednote u različitim kulturama

Postoje mnogobrojne vizije, modeli, stajališta glede vrednota u različitim kulturama. Spomenut ćemo samo tri najvažnije. Prva nastoji usporediti vrijednosti vlastite kulture s onima u drugim kulturama i tako doći do objektivnih kriterija. Druga stavlja naglasak na otvorenost i mogućnost nadopunjavanja između različitih kultura, čime pojedine vrednote – prenesene u drugu kulturu – znatno gube na značenju i težini. Treća vizija pokušava nametnuti vlastite društvene norme kao općevrijedeće, dovodeći u pitanje valjanost i jednakopravnost ostalih.

Koliko uistinu vrijede vrednote?

Ukoliko nemaju točno određene kodekse ponašanja, mnoge vrijednosti ostaju tek mrtvo slovo, svode se na uzvišene, potpuno apstraktne principe bez konkretnoga odnosa i uporišta u stvar-

Piše:
Marijan Markotić

Kriza vrednota

Ako nemaju točno određene kodekse ponašanja, mnoge vrednote ostaju mrtvo slovo na papiru: npr. tolerancija, ljudska prava, opće dobro. Za novi sustav vrednota potrebno je steći duhovni identitet u najširem smislu riječi.

nosti. Tako npr. pojmovi tolerancija, ljudska prava, opće dobro mogu značiti sve i ništa. Na taj način se objašnjava porast građanskoga primitivizma, demagogije, provincijalizma, obezvrijeđivanja prošlosti, nedostatak osobnih uvjerenja, te porast dogmatizma. Čak se i obrazovni sustav sve više udaljava od svoje odgojne zadaće, koju delegira na tzv. „profesionalce“ odn. roditelje.

Različiti naraštaji – različite vrednote

Kriza i gubitak izvornoga značenja pojedinih vrednota, napose kod mlađeg naraštaja, može se objasniti vrlo površnim, formalnim, nedosljednim načinom života odraslih, koji ih propagiraju i zastupaju. To na mlade djeluje neuvjerljivo, dvolično, neprihvatljivo. U suvremenom svijetu, u kojemu tradicionalni sustav vrednota jedva da se pojavljuje u javnome životu, mlade bi ljude trebalo voditi u potrazi za tajnom života, za pronalaženjem životnih iskustava vezanih za ljudsku radost, tugu, patnju i nadu.

Suvremeni čovjek i vrednote

Usporedo s padom i krizom vrednota zapažamo pravi procvat, krcato tržište priručnika, bestsela na temu životnih vrline, duhovnih kvaliteta, putova do unutarnje sreće. Vrlo je zanimljivo proanalizirati što oni zapravo nude. Jedan od temeljnih principa glasi: ne postoje općevažna i općeprihvatljiva etička i moralna načela, već se na ista pitanja – ovisno o gledištu i o konkretnoj situaciji – mogu dati različiti odgovori. U red vrednota svrstavaju se: ljudsko dostojanstvo, građanska odvažnost, boljitak ljudske zajednice, solidarnost, sloboda, mir, pravda i tolerancija. Vrline se definiraju kao ljudska svojstva koja se stječu prvenstveno pomoću razuma. Dakle, preduvjet da netko prihvati određenu vrlinu je spoznaja o njezinu smislu i značenju.

Za obična čovjeka iznimno je teško snaći se u mnoštvu proturječnih vrednota, mišljenja, uvjerenja, pogleda na svijet. Ne znajući kome vjerovati, on postaje krajnje sumnjičav, nesiguran, pretvara se u duhovnog beskućnika ili se upušta u svakovrsno praznovjerje. Odgovornost, teret, rizike, odluke, koje je prije preuzimala šira obitelj ili sredina,

Jedna od temeljnih postavki univerzalnih vrednota svih religija i filozofija je svakako solidarnost s drugima, napose sa slabijima, ugroženima, siromašnima. Solidarnost nikada nije apstraktna niti se daje ostvariti praznim riječima (već djelima!).

sada mora nositi sam. Na taj način društvene krize rezultiraju kao pojedinačne krize, kao rezultat osobne nesposobnosti, nebrige, neuspjeha.

Ugrožene kategorije pučanstva

Poljuljani sustav vrednota osobito se negativno odražava na socijalno slabiju kategoriju pučanstva, ponajprije onu koja nije u stanju ispuniti visoka očekivanja, zahtjeve produktivnoga i profitabilnoga svijeta, te živi vrlo površnim emotivnim životom (hendikepirani, psihički bolesnici, stranci, mladi). Upravo zbog toga oni često posežu za „pomoćnim“, tj. ovisničkim sredstvima (droga, alkohol, sredstva za umirenje), kojima nastoje oživjeti zamrle osjećaje i stvoriti iluziju prividnoga zadovoljstva. Duboke

frustracije projiciraju na druge, često nedužne osobe, kako bi mogli uspješnije podnijeti svoj nezavidni položaj.

Nova potreba za vrednotama

Polazišna točka u traženju odgovora glede staroga-novoga sustava vrednota je – prema našem uvjerenju – ponovno stjecanje *duhovnoga identiteta* u najširem smislu riječi. Pod duhovnim identitetom podrazumijevamo čovjekovu potrebu i doživotno traganje za smislom i ispunjenjem života. Dok sve ide glatko, egzistencijalna pitanja su od drugorazrednoga značenja. Onoga trenutka, međutim, kada se zapadne u bezizlaznu situaciju (npr. bolest, smrt, nezgoda, samoubojstvo, gubitak radnoga mjesta), čovjek se pita: Zašto?

Jedna od temeljnih univerzalnih vrednota svih religija i filozofija je svaka-ko solidarnost s drugima, napose sa

slabijima, ugroženima, siromašnima.

Solidarnost nikada nije apstraktna niti se daje ostvariti praznim riječima (već djelima!). Nadalje, istinska solidarnost je moguća u okviru osobnoga kontakta u kojemu vlada obostrano povjerenje, međusobno poštivanje i uvažavanje.

Smisao i funkcija vrednote je čovjeku pripomoći realizirati se kao ljudsko biće, u krajnjem, biti sretan i usrećiti druge. Promatrajući povijest čovječanstva, kao i čovjeka pojedinca, moglo bi se kazati da je ona nalik na neprekidno traženje izgubljenoga raja.

Opstojnost zla, nepravde, nasilja, egoizma, ratova i katastrofa ne treba prihvaćati kao nešto od Boga dano, gotovu stvar, nego treba poduzeti sve da bi ih se – ako ništa – umanjilo, ublažilo, promijenilo – bez obzira na to koliko naša nastojanja izgledala malena, beznačajna, nepotpuna.

Tko svoju filozofiju i način života usmjeri tako da daje svoj prilog boljitku sredine u kojoj živi, tko se bude borio za očuvanje etičkoga i humanoga poretka, taj će uvelike pridonijeti izgradnji novoga čovjeka i novoga svijeta. ■

Danas mnogi misle da je najvažnije ne upasti u pogrešku. Tada nije ugrožena službena karijera. U grupi nećeš biti kritiziran. Ne trebaš napustiti službeno mjesto. Život će ti uspjeti. Taj neprijateljski stav prema riziku sprječava život u stvarnosti. Tko ne želi apsolutno učiniti pogrešku, taj sve čini krivo. Ne odvažu se ni za što i ne riskira. Tako ne nastaje ništa novo. Ne samo u privredi i politici, nego i u Crkvi i društvu, nitko se više ne odvažu na rizik. To može ići ukrivo. Može nastati katastrofa. Kako napustiti mirno uzglavlje i stati pred javnost te odgovarati za sebe i svoje pogreške. Mnogi se boje da to ne bi preživjeli. Fiksirani su na priznanje i na obraćanje ljudi, ne vjeruju vlastitom osjećaju i ništa ne riskiraju.

Psihologija nam kaže da je nedostatak hrabrosti rizika povezan s nedostatkom očinstva koji obilježava

Svijet će biti zahvalan ako se odvažiš na nešto novo, ako ne pitaš cijeli svijet za dopuštenje kako bi proveo u djelo svoje ideje.

naše društvo. Otac je normalno taj koji jača kralježnicu, koji hrabri da se na nešto odvažimo, da uđemo u rizik. Ako nedostaje to pozitivno iskustvo oca, ako otac ne jača kralježnicu, tada treba postavka kralježnice. To je ideologija, čvrsta norma iza koje se netko ušanči. Tada se ide na siguran broj. Ne prave se eksperimenti. Sve treba ostati po starome. Ne misli se na novo, a kamoli činiti novo. Nema garancije da će novo uspjeti. Zanimljivo je nedostatkom fantazije i hrabrosti u riskiranju. Rizik dolazi od talijanske riječi i tom riječju misli se na opasnost i smion pothvat. Mnogi traže život bez opasnosti. Stoga se treba osigurati protiv svih opasnosti da se ništa ne dogodi.

Andeo rizika

Bez rizika ne može nastati ništa novo.
Andeo rizika daje snagu za nove korake.

Što se više osigurava, postaje se sve nesigurniji. Malo-pomalo više se ništa ne vjeruje. Sve mora biti osigurano. Bez dovoljno sigurnosti nikakve smionosti. To sve više vodi ukočenosti kako nam to jasno pokazuje današnja politička i privredna situacija. Izlazimo iz slijepe ulice samo ako se odvažimo na nešto, ako riskiramo i pogrešku.

Želim da te ohrabri andeo rizika, da se odvažiš riskirati u svom životu za nove putove, kako za sebe tako i za ljude u svojoj okolini. Neka ti andeo rizika jača tvoju kralježnicu i neka ti čuva leđa da budeš slobodan, odvažiti se i vjerovati svojim unutarnjim poticajima bez osiguravanja sa svih strana. Svijet će biti zahvalan ako se odvažiš na nešto

novo, ako ne pitaš cijeli svijet za dopuštenje kako bi proveo u djelo svoje ideje. Iz dana u dan doživljavamo nesposobnost starog. Nitko ne vjeruje ići novim putovima kada je u pitanju nezaposlenost. Radije se ušanči iza otrcanih fraza ili svaljuje krivnju na druge. Svatko čeka da drugi učini krivi korak. Tada ga se može kritizirati. Nitko se ne odvažu na prvi korak. U zasjedi se čeka pogreška drugih umjesto da sami riskiramo pogrešku. Želim da te andeo rizika opunomoci za slobodu, da se odvažiš za pogreške, da otvoriš sebi i ljudima nove putove. Ako povjeruješ anđelu rizika, s tobom će rasti nešto novo u ovom svijetu, ljudi će s tobom moći otkriti nove mogućnosti.

Priredio: Jozo Župić

† Jela Ćosić (1947.–2001.)

Jela Ćosić, pastoralna referentica HKM Wiesbaden, umrla je 22. lipnja 2001. u bolnici u Mainzu nakon kratke i teške bolesti. Još 19.11. prošle godine sudjelovala je na III. smotri crkvenih zborova hrvatskih katoličkih misija u Aschaffenburgu, pjevajući u zboru svoje Misije. Nitko tada nije ni slutio da će to biti jedan od njezinih posljednjih javnih nastupa.

Jela je hrabro vodila bitku za život i nije gubila nadu. Ipak je svoje patnje stavila u ruke Božje. Bolest je ipak bila jača.

Gda Jela Ćosić rođena je 2. 8. 1947. u Dragočaju, župa Barlovci, kod Banje

Malo kasnije, nakon jednog liječničkog pregleda, pokazalo se da je oboljela od teškog oblika leukemije. Bolest je rapidno napredovala, a onda je došlo do zatišja.

Luke. Od 1981. radi u HKM Wiesbaden, najprije kao tajnica, a potom kao pastoralna suradnica. Nakon pohađanja potrebitih tečajeva stekla je status pastoralne referentice. U braku s mužem Matom rodila je dvoje djece. U ime hrvatske inozemne pastve u Njemačkoj od pokojnice se oprostio delegat fra Josip Klarić, a u ime HKM Wiesbaden župnik fra Ante Bilokapić. Pokojna Jela Ćosić pokopana je 27. lipnja u Wiesbadenu, a misa zadušnica slavljenja je istog dana u St. Kilian Kirche, gdje Hrvati slave nedjeljne mise.

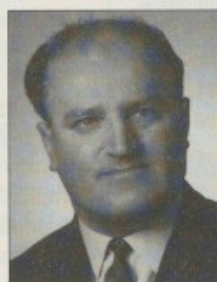
Počivala u miru Božjem!

† Vlač. Anton Mrakovčić (1919.–2001.)

U bolnici u Friedolingu 28. svibnja umro je vlač. Anton Mrakovčić, svećenik krčke biskupije. Rođen je 10. 6. 1919. u Puntu. Teologiju je studirao u Zagrebu, Sarajevu i Gorici, gdje je zaređen za svećenika 1944. Bio je dušobrižnik u Dobrinju, Banjolu i Novalji. Dok je bio župnik u Dobrinju, progone ga komunističke vlasti te je neko vrijeme proveo u riječkom zatvoru.

U austrijski Linz odlazi 1966. gdje radi kao dušobrižnik za Hrvate. Od 1975. do 1991. tj. do umirovljenja, vodi HKM Traunreut u južnoj Bavarskoj.

I u mirovini je bio pastoralno aktivan, kako u mjesnoj njemačkoj župi, tako i u Misiji. Istodobno se brine za štitičnike staračkoga doma u Pallingu.

U bolnicama i zatvorima posjećuje hrvatske katolike, tješi ih i pomaže.

HKM Traunreut ispratila ga je dostojanstveno i s poštovanjem. Pokopan je u mjesnom groblju u rodnom Puntu 6. lipnja. U ime hrvatske inozemne pastve na sprovodu je bio nazočan fra Mogomir Kikić, sadašnji voditelj HKM Traunreut. Sprovodne obrede vodio je krčki biskup mons. Valter Župan.

Počivao u miru Božjem!

† Toma Dominik Čirko

Dana 3. svibnja 2001. u Esslingenu, nakon duge i teške bolesti u 16. godini života, našao je svoj mir u Gospodinu Toma Dominik Čirko, sin Tome i Katice Čirko.

Izmučeno i krhko tijelo Tome Dominika, prikovano uz kolica, uza svu brigu i neizmjernu ljubav njegovih roditelja, izgubilo je bitku sa životom te je, doslovno, iz majčina krila i roditeljskog doma prešlo tiho i nečujno u krilo i dom nebeskog Oca.

Ispračaj je bio 8. svibnja 2001. na središnjem groblju Ebershaldenfriedhof u Esslingenu.

Uz Tomu Dominika, u isti lijes i isti grob, položeni su i posmrtni ostaci njegove braće Stjepana i Zvonimira te sestre Marije koji su ranije pokopani na istom groblju.

Ispraćeni su uz zvuk trube te sada zajedno čekaju „onaj dan“ kada će se oglasiti truba Božjeg Anđela i pozvati sve mrtve na uskrsnuće i novi život u Bogu.

Sprovodne obrede predvodili su fra Ivan Škopljana-Maćina, voditelj HKM Esslingen, Winfried Häberle, njemački župnik i fra Mile Čirko, prof. na KBFu u Splitu, Tomin brat, uz sudjelovanje više svećenika, časnih sestara, rodbine te preko 300 prijatelja i znanaca sa svih strana.

Koliko god je za Tomu i Katicu bio težak rastanak od sina Tome Dominika, toliko su bili utješeni veličanstvenim ispraćajem i vjerom koja govori da ovo nije svršetak nego novi početak. Naglašeno je kako svaki život ima svoju vrijednost i smisao, svoju cjelinu i kako svaki život treba cijeniti i uzdržavati jer dolazi od Boga i Bogu se vraća.

Mnogi koji nisu mogli doći na sprovod došli su sljedećeg dana na misu zadušnicu, a mnogi su telefonom ili pismeno izrazili svoju sućut.

Toma Dominiče, počivaj u miru Božjem zajedno sa svojom braćom i sestrom!

FMČ

RJEŠENJE KRIŽALJKE IZ PROŠLOG BROJA

F	□	P	E	T	A	R	Z	R	I	N	S	K	I
R	A	T	K	O	P	E	R	I	Ć	□	T	O	V
A	M	□	S	R	T	K	A	□	O	D	O	K	A
N	O	V	I	N	A	□	K	O	□	I	L	O	□
K	R	I	K	A	□	S	A	Č	U	V	A	T	I
R	A	M	A	D	A	N	□	A	M	□	R	A	K
S	L	E	T	O	V	I	□	J	A	M	I	C	A
T	□	N	O	□	□	□	□	□	O	J	□	R	□
O	M	A	R	A	□	□	□	□	□	J	A	D	I
F	R	□	□	D	□	□	□	□	E	□	A	J	□
R	E	D	A	R	□	□	□	□	□	D	O	R	A
A	N	O	D	E	□	□	□	□	□	R	U	M	□
N	A	N	O	S	□	□	□	□	□	A	□	A	K
K	□	A	N	A	T	O	M	I	□	G	U	R	U
O	U	□	I	R	O	□	A	N	T	O	N	□	M
P	L	A	S	I	R	A	T	I	□	S	A	T	I
A	R	N	□	□	B	O	R	□	□	N	R	□	A
N	I	K	O	L	A	□	U	P	E	C	A	T	I
□	K	A	T	A	R	I	N	A	□	E	Š	I	Ć

Nagrađen: Mijo Stjepanović, Zagreb
S. Diana Bačak, Korčula

Rješenje pošaljite najkasnije do 5. 9. 2001.

Sv. Ivan Krstitelj

Mariofil Soldo	Riječ kojom se izražava kakav je osjećaj	Ivan propovijeda...	Unutrašnja strana šake	Zgodan, lijepo razvijen mladić	Volovski jaram (mn.)	Progovorio bi na ...	Prvi samoglasnik	Prst i nokat, pandže	Krštenja na rijeci ...	„East-north-east“	Sveti Ivan krstitelj	Radio-voditelj Vukelić	Počinjati trošiti	Španjolska
Svetište sv. Ive u Bosni		▽							▽		„Prije nove ere“ Ruska atlet. Marija			
Ono čime se oblaže							Stara grčka pokrajina							Likovni prikaz naga čovjeka
Brodsko kabina, sobica							Ivan je Isusov ... Lokal. izbor, povjeren.							
Filmska glumica Turner				Feudalni posjed vrh grane ili krošnje						Vrisak Glumac Cruise				
Ivo Čipiko			Odredi-vati kote „Renj“								Milka Trnina Ivan propovijeda ...			
Veliki pas						Žena iz Panonije „Amper“								Gnojni prišt na licu
Prsa, grudi							Oznaka kralja u šahu		Pjevačica Nikolin					
Ivanjska vatra (likav.)														
Povratna zamjenica	▽		Oto Šolc Pjevačica Tori							Smisao za dobar ukus Jako svjetlo				
Vanadij		Anka od milja Zla osoba								Split		Norveška Veća limena posuda		
Kraj, svršetak										Odjek, eho				
Pasti na plodno ...				Europska država (Tirana)	Potomak bespolnog razmnožavanja					Glumica Sovagovic-Despot				Rodno mjesto Ivanovo
Pro-dorno oglašavanje konja										Grad u Njemačkoj				
August Cesarec			Lennox Lewis Rajko Dujmić			Dio vatrenog oružja	Austrija	Japanska filmska glumica Miiko	Glas više u pustinji	Oliver Dragojević	Ivanjski ogranj	„Titan“ Zvučnost		
Sol ugljične kiseline									Kvaliteta goriva Narančin sok					
Čipajte „Živu zajednicu“	U kojem pravcu, kuda	Dan (mn.) Začinska biljka					Bivši košarkaš knego Poludragulj						„Kalij“ „Karat“	
Kofi Annan			„North“ Pop-pjevač Garfunkel		Dio ruke, pest Upitna zamjenica					Atahualpin narod Pijanist Pogorelić				
Ivanovi roditelji													„Rabat“ Stjepan Radić	
Tenisatičica Lučić								Prednja straža kovanog novca (mn.) Italija						
Učiniti starim									Prilično strm					

Piše: Dr. Anton Tamarut

Duh Sveti i nada

Nada je dar Duha svakom čovjeku koji se u vjeri otvara Kristu. Duh Sveti drži Crkvu budnom i usmjerava prema budućnosti. Božja budućnost je snaga nade za sadašnjost.

Apostol Pavao smatra da je nada ono bitno po čemu se kršćani razlikuju od pogana (1 Sol 4,13). Ona je dar Duha, i to ne u restriktivnom smislu kao izvanredni dar (karizma) koji biva udijeljen samo nekima za dobro zajednice, nego dar dan svakom čovjeku koji se u vjeri otvara Kristu. Taj je dar u prvom redu namijenjen čovjeku putniku, hodočasniku koji živi u tzv. eshatološkoj napetosti, između „već sada“ i „još uvijek ne“; iako već poznaje Boga i vječni poziv po vjeri, još nije dospio do gledanja Boga. Prema poslanici Hebrejima, nadom, na neki način, zalazimo u „unutrašnjost iza zavjese“ (Heb 6,19). Nada je „pouzdanje i čvrsto sidro duše“ koje prodiere tamo „kamo je kao preteča za nas ušao Isus“ (Heb 6,19–20). Ona predstavlja onu snagu koja nas iznutra pokreće i tjera naprijed, „širi srce u iščekivanju vječnog blaženstva“ (KKC, 1818).

Za Duha Svetoga kažemo da je poluga kršćanske eshatologije; on, naime, Crkvu drži u stalnoj budnosti, usmjerava prema budućnosti, prema Gospodinovom povratku u slavi. Riječ je o eshatološkoj nadi u konačno savršenstvo u Bogu, o nadi u vječno kraljevstvo koje se dovršava djelovanjem u životu Presvetog Trojstva. Duh Sveti u srcu Crkve tu nadu čuva i oživljava. Kardinal Martini će u tom pogledu reći da je Crkva „narod nadnaravne nade na putu prema konačnom ostvarenju obećanja koja nam je dao Otac u svome Sinu koji je umro i uskrsnuo za nas“.

Nada kao nutarnje bdjenje i bujanje duha

Duh Sveti u srcu vjernika obrazlaže i opravdava nadu, brani je pred „tužiteljem“ o kojem govori knjiga Otkrivenja: „Zbačen je tužitelj braće naše koji ih je dan i noć optuživao pred Bogom našim“ (20,10). „Tužitelj“, naime pokušava oklevetati čovjeka pred Bogom, odnosno, Boga pred čovjekom; htio bi nas obeshrabrili u nadi, poljuljati naše povjerenje i pouzdanje u Boga te nas, namećući nam kompleks krivnje i grijeha, natjerati u beznade i očaj. Duh nas, međutim, u nutрини uvjerava da je Bog naš Otac i Saveznik, a ne neprijatelj naše ra-

dosti i našeg ljudskog ostvarenja, kako nam to oduvijek pokušava podmetnuti napasnik. Po toj intimnoj i prijateljskoj prisutnosti u nama, Duh Sveti nas oslobađa od tjeskobe i malodušja. Kako bi u čovjeku razbuktao požudu, a s njome i tjeskobu (usp. Rim 7,7ss), grijeh, odnosno Zli, izgovarao se nekoć na zapovijed „moraš“, odnosno, na zabranu „ne smiješ“. Sada, s dolaskom Kristove milosti „grijehu“ je, kako veli Cantalamessa, oduzet izgovor, jer se Bog ne ograničuje na to da čovjeku kaže neka nešto učini ili ne učini, nego on sve čini zajedno s njime.

Nada nije pasivno i statično čuvanje stečenih dobara, nego dar dinamične naravi, nutarnje bdjenje i bujanje duha koje omogućuje i potiče naš angažirani i kreativni rad.

Izlijevajući Božju ljubav u naša srca (Rim 5,5) Duh čini da iz stanja u kojem prevladava privlačnost zla prijedemo u stanje u kojem prevladava privlačnost dobra, da iz ropstva grijeha prijedemo u slobodu milosti. Nada nije pasivno i statično čuvanje stečenih dobara, nego dar dinamične naravi, nutarnje bdjenje i bujanje duha koje omogućuje i potiče naš angažirani i kreativni rad. „Polet nade čuva od sebičnosti i vodi k radosti ljubavi“ (KKC 1818). Nada se, naime, ne skriva u nutрини, nego se očituje na vani u „iskorištavanju sadašnjeg vremena“, u raznim oblicima svjetovnog života, u neprekidnom obraćanju i borbi „protiv vladara ovoga tamnoga svijeta, protiv duhovnih sila zloće“ (LG 35).

S Duhom obećanja na putu prema novoj zemlji

Duh iz kojeg proizlazi naša nada je Duh obećanja (Obećanje: Dj 2,39), ali ne tek obećanja u statičkom smislu, nego snaga obećanja; to je onaj koji nam daje zamijetiti mogućnost slobode, autentične prostora života, osjetiti težinu i nepod-

nošljivost ropstva te nas potiče da se angažiramo u slamanju zla i usmjerimo prema slobodi sinova Božjih. Iščekivanje nove zemlje, kako veli Drugi vatikanski sabor, „nipošto ne smije oslabiti, nego dapače razbuditi u nama brigu za izgradnjom ove zemlje“ (GS39). Kršćanska eshatologija nije isključivo transcendentna, anticipacija budućnosti u sadašnjosti i sadašnji predujam budućnosti. Potpuno spasenje čovjeka počinje se ostvarivati već u njegovom životu u svijetu. Kršćanin se, kako ističe Alfaro, ne nada samo u „onostranost“, nego i u „ovostranost“, u Boga koji dolazi. Božja

budućnost je snaga nade za sadašnjost. U konačnici, svijet kojem se nadamo, premda se ne može poistovjetiti s prolaznim likom ovoga u kojem trenutno jesmo (usp. 1 Kor 7,31; 1 Iv 2,17), bit će sama njegova preobrazba i konačno oslobođenje (usp. Rim 8,19 ss; 2 Pt 3,13). Ono što je bilo sijano u slabosti i raspadljivosti obuci će neraspadljivost, ostat će ljubav i njezina djela, i od ropstva prolaznosti oslobodit će se sva stvorenja... Vrednote čovječjeg dostojanstva, bratskog zajedništva i slobode, sve te dobre plodove prirode i našega truda koje budemo po Gospodnjoj zapovijedi i u njegovu Duhu na zemlji razmnožili, naći ćemo poslije opet, ali očišćene od svake ljage, prosvjetljene i preobražene, kada Krist bude predao Ocu vječno i sveopće kraljevstvo: „kraljevstvo istine i života, kraljevstvo svetosti i milosti, kraljevstvo pravde, ljubavi i mira“ (GS 39).

Važno je na kraju istaknuti kako nas spomen na uskrsnuće Raspetoga čini sposobnima da se nastavimo nadati i zauzimati za bolji svijet i usprkos djelomičnih ili čak posvemašnjih neuspjeha; pomaže nam da se suprotstavimo dvama osnovnim oblicima očaja, resignaciji i nasilnim rješenjima. Duh nam, naime, i u kušnji pribavlja radost: „Sam Duh susvje-dok je s našim duhom da smo djeca Božja, ako pak djeca, onda i baštinici, baštinici Božji, a subaštinici Kristovi, kad doista s njime zajedno trpimo, da se zajedno s njime i proslavimo“ (Rim 8,16).

Hrvatsko hodočašće u Lurd 2001.

▼ Blagdan sv. Ante Padovanskoga svečano je proslavljen i u HKM Frankfurt. Koncelebriranu misu u misijskom dvorištu predvodio je župnik fra Petar Vučemilo. Pod misom su blagoslovljena djeca i ljljani.

▼ I ja sam na neki način Hrvat, a hrvatske zajednice su najživlje zajednice u nadbiskupiji, rekao je nadbiskup Kölna kardinal Joachim Meisner na misi 10. lipnja u kojoj je krizmao 66 krizmanika HKM Köln. Ovo je slika za uspomenu i dugo sjećanje na taj svečani dan. Foto: A. Batinčić

▼ Nogometna momčad NK Zrinski (Bezirkssliga) iz Waiblingena obilježila je 10 godina organiziranog igranja nogometa. Gosti proslave i nogometašni suparnici bili su im nogometaši NK Budućnost iz Podbrezja (III. hrvatska liga). Utakmica je odigrana 2. lipnja ove godine, a opširno izvješće o djelovanju HKD Zrinski možete pročitati u ovom broju.

